

Apstiprināts
Vārkavas
novada
budžets

5. lappusē

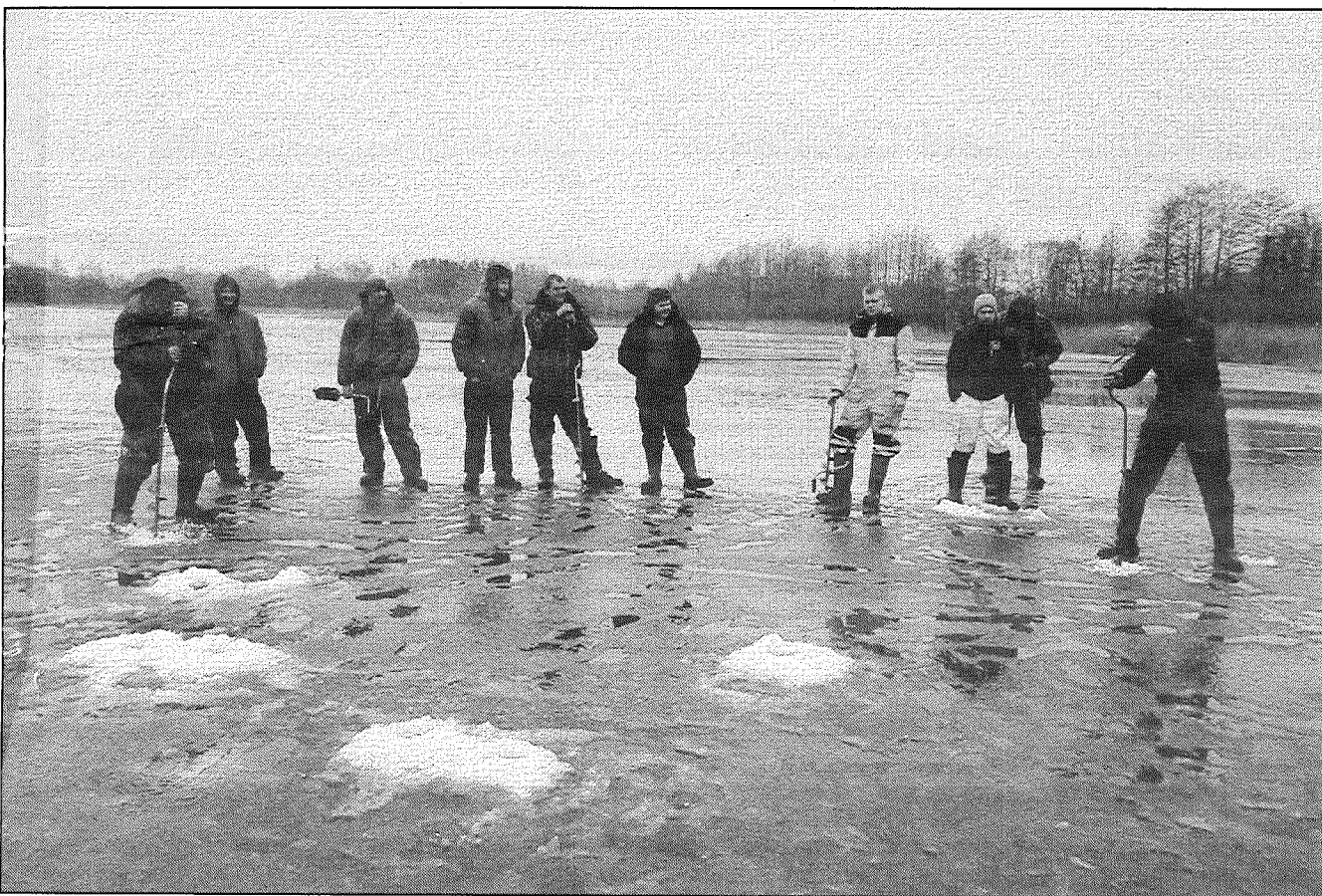
Fotokonkurss —
dāvana Preiļiem
dzimšanas
dienā

6. lappusē

Gada augs,
dzīvnieks,
putns...

7. lappusē

Pelēču *copmaņi* turpina ikgadējo tradīciju

● Neskatoties uz to, ka dienu iepriekš lija, ka virs ledu jau sakrājies ūdens, Pelēču ezera ledu vāks bija gana biezs un izturīgs, lai *copmaņi* varētu droši makšķerēt un pēc tam vēl pārbaudīt spēkus ātrāko āliņģu urbšanas meistaros noskaidrošanai. Ja tradīcijai jau 12 gadi, tātad Pelēču pagasta ļaudim tāds pasākums ir vajadzīgs. Foto: M.Šņepste

Aizvadītajā svētdienā, 9. februārī, uz Pelēču ezera varēja vērot neierasti daudz zemledus makšķernieku. Tur risinājās ikgadējās Pelēču pagasta zemledus makšķerēšanas sacensības. Kā informē pasākuma organizatore, Pelēču pagasta kultūras nama vadītāja Maija Brice, tās pēc skaita bija divpadsmitās sacensības, savulaik iedibinātas vēl tad, kad pastāvēja Preiļu rajons un Pelēču pagasts bija patstāvīga administratīvi teritoriālā vienība.

Tradīcija tika turpināta, izveidojoties Preiļu novadam, pagasta vīri un sievas aizvien sacenšas savā starpā. Pērn, piemēram, te notika arī visa novada sacensības, kas pulcēja kopā vairākus desmitus dalībnieku.

Šogad starp visiem dalībniekiem kā

labākā Pelēču pagasta komanda sevi pierādīja Dzintars Matisāns, Lauris Matisāns un Arnolds Jurkijāns. Viņu kopējais loms svēra astoņus kilogramus un 50 gramus, bet lielākais viena makšķernieka izvilktā zivju svars bija 4,350 kilogrami. Zinātāji teic, ka tas ir gluži labs loms, jo patiesībā Pelēču ezers ir visai «niķīgs» un nelabprāt dalās ar makšķerniekiem zivju bagātībā. Tāpēc par sacensībām var teikt — izdevušās.

Uzvarētāji tika apbalvoti. Balvas saņēma arī citu godalgotu vietu ieguvēji, kā arī jaunākais sacensību dalībnieks — četrpadsmitgadīgais Lauris Daniva un vienīgā dāmu komanda. Kristīne Norķārkle, Lāsma Kokina un Anna Kivriņa pierādīja, ka bļitkošanas noslēpumi viņām nav sveši.

Kā gadu gaitā ierasts, sacensību dalībnieki, četras stundas pavadot uz ledu un

nododot iegūtos loms tiesnešu ziņā, krastā tika sagaidīti ar karstu un garšīgu soļanku, kuru vārīja šo sacensību organizatore Maija Brice. Kāpēc ne zivju zupa? Izrādās, pērn tāda vārīta, bet ne visiem garšojuši, tāpēc šogad piedāvāta tradicionāla maltīte. Kamēr sacensību tiesneši Osvalds Šņepsts un Juris Kovaļevskis svēra loms, kamēr tika rakstīti diplomu, notika sacensības, lai noskaidrotu, cik ātri var izurbt ledū āliņģi. Vīriem nācās pasvīst, jo, neskatoties uz šīs ziemas divvainajiem laikapstākļiem, ledu esot ļoti biezs — 40 un pat vairāk centimetri.

Atgādinām, ka šogad Pelēču ezerā vairs netiks atļauta nekāda veida rūpnīciskā zveja, vienīgi licencēta makšķerēšana. Iepriekšējos gados ezera ūdeņos ielaistajiem līdacēniem un zandartu mazūļiem jāļauj paaugties.

L. Kirillova

NEAIZMIRSTIET
ABONĒT
«NOVADNIEKU».

Abonēt var
«Latvijas Pasta» nodaļās,
pie pastniekiem,
«Novadnieka» redakcijā
Brīvības ielā 14, Preiļos,
un interneta mājas lapā
www.novadnieks.lv
sadaļā «Abonēšana».

ZIŅAS

Eiropas Savienībā atzīmē 112 dienu

Ik gadu 11. februārī visā Eiropas Savienībā atzīmē vienotā ārkārtas palīdzības izsaukumu numura 112 dienu informē Inga Vetere, VUGD Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas priekšiece.

Pirms gada Eurobarometer pētījums liecināja, ka ārkārtas situācijā, kad nepieciešama ugunsdzēsēju glābēju, mediķu vai policijas palīdzība, 71% Latvijas iedzīvotāju zvanītu uz Eiropas vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112. Savukārt, 37% zvanītu uz citiem nacionālajiem glābšanas dienestu numuriem (piem., 113 vai 110), 14% — uz citiem numuriem, bet 5% nezina, kur zvanīt ārkārtas situācijā. Eiropā vidēji tikai 51% iedzīvotāju ārkārtas situācijā zvanītu uz 112.

Par nepieciešamību visā Eiropā ieviest vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru sāka spriest jau 20. gadsimta 80-tajos gados. Eiropas Kopienas padomes 1991. gada 29. jūlijā pieņemtais lēmums «Par Eiropas Vienotā ārkārtējo notikumu tālrūpa numura «112» ieviešanu» Eiropas Savienības dalībvalstīm uzdeva nodrošināt šī numura darbību.

No 1997. gada novembra Latvija visus operatīvos dienestus var izsaukt pa numuru 112. 2011. gada 1. februārī Latvijā tika pabeigta 112 zvanu centru restrukturizācija un šobrīd Latvijā darbojas pieci reģionālie zvanu centri. Latvijā 112 darbību nodrošina Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests.

Bezmaksas seminārā stāstīs par finansējuma saņemšanas iespējām

Topošajiem un esošajiem uzņēmējiem tiek piedāvāts bezmaksas seminārs papildināt zināšanas par finansējuma saņemšanas iespējām biznesa uzsākšanai ALTUM.

Preiļu biznesa inkubators sadarbībā ar Valsts akciju sabiedrību Latvijas Attīstības finanšu institūciju ALTUM šī gada 19. februārī no pulksten 13.00 līdz 15.00 Preiļos, Kooperatīva ielā 6 (3. stāvā) rīko bezmaksas semināru «Finansējuma saņemšanas iespējas biznesa uzsākšanai ALTUM». Seminārā tiks runāts par ALTUM finansālajām atbalsta programmām esošajiem un jaunajiem uzņēmumiem; ALTUM prasībām biznesa plāna izstrādē.

Semināru vadīs ALTUM kredītprojektu vadītāja, Eiropas Sociālā fonda konsultante Inga Tāukule. Sīkāka informācija un pieteikšanās pa tālruni 26636243.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Latvijas banku sektors pagājušajā gadā nopelnījis 246,2 miljonus eiro (173 miljonus latu)

Latvijas banku sektors pagājušajā gadā nopelnījis 173 miljonus latu jeb 246,2 miljonus eiro, liecina Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) apkopotie dati. Ar peļņu darbojās 15 Latvijas bankas un piecas ārvalstu banku filiāles, kuru aktīvi veidoja gandrīz 95% no banku sektora aktīviem. Pēc trim zaudējumus nesošiem gadiem banku sektors pie peļņas atgriezās 2012. gadā, kad nopelnīja 122,3 miljonus latu jeb 174 miljonus eiro. Pagājušajā gadā darbu Latvijā pārtrauca trīs kredītiestādes — «GE Money Bank», «UniCredit Bank» un «Latvijas Hipotēku un zemes banka», tādējādi šī gada sākumā Latvijā strādāja kopumā 26 kredītiestādes — 17 bankas un deviņas ārvalstu banku filiāles. Pagājušajā gadā Eiropas Savienībā kopumā finanšu institūciju skaits samazinājās par 3,6%, un šā gada sākumā Eiropas Savienībā bija 8746 finanšu institūcijas.

Par Latgales partijas priekšsēdētāju ievēl Daugavpils mēru Lāčplēsi

Sestdien, 8. februārī, Daugavpilī Latgales partijas otrajā kongresā ar balsu vairākumu par partijas priekšsēdētāju ievēlēt Jānis Lāčplēsis, kurš līdz šim bija partijas līdzpriekšsēdētājs. Savukārt partijas līdzsēdētājs Aldis Adamovičs turpmāk pildīs Latgales partijas līdzpriekšsēdētāja pienākumus. Latgales partija tika nodibināta 2012. gada 1. jūnijā Preiļos. Par tās priekšsēdētāju toreiz tika ievēlēts Preiļu mērs Adamovičs. Latgales partijas kongress rezolūcijā aicina pievienoties Latgales partijai visas līdzīgi domājošas politiskās partijas un iedzīvotāju apvienības Latgalē, lai iesaistītos vienas un vienas partijas darbā kopīgu mērķu sasniegšanai, iesaistīties Latgales partijas darbā jauniesus, lai mērķtiecīgi attīstītu Latgali, stiprinātu Latgales partijas pozīcijas Rīgā un pārējā Latvijas teritorijā, uzticēt Latgales partijas valdei pieņemt lēmumus saistībā ar piedalīšanos Eiroparlamenta un Saeimas vēlēšanās un kandidātu izvēlē, pielikt pūles Latgales attīstībai un dzīves līmeņa izlīdzināšanai visā Latvijas teritorijā, turpināt atbalstīt Latgales programmu un veicināt tās īstenošanu, kā arī iestāties par tradicionālajām ģimenes vērtībām. Kongresa gaitā sadarbības piedāvājumus Latgales partijai izteica «Reģionu alianse» un Aizkraukles partija, bet vēl pirms tam tādi saņemti arī no «Vienotības», Zaļo un zemnieku savienības, «Vienoti Latvijai!», «Visu Latvijai!»-«Tēvzemei un brīvībai»/LNNK un Vidzemes partijas. Partijas līdzpriekšsēdētājs Adamovičs pauda viedokli, ka politiskā situācija valstī mainās pa nedēļām, tāpēc «negribētos pieņemt sasteigtu lēmumu». Arī diskusijas par iespējamu startu EP vēlēšanās vēl tiks turpinātas.

Šahistam Kasparovam Latvijas pilsonība vairs neesot vajadzīga

Pērn novembrī Krievijas pilsonis un slavenais šahists Garijs Kasparovs Saeimas frakcijām ierosināja viņam piešķirt Latvijas pilsonību par īpašiem nopelniem Latvijas labā. Kasparova pilsonības piešķiršana ir pieklususi, jo Kasparovs vairs nevēlas Latvijas pilsonību, ko pierāda šaha lielmeistara intereses trūkums pat iesniegt dokumentus atbilstoši Latvijas likumiem. Turklāt vairumam Saeimas deputātu ir noraidoša attieksme pret pilsonības piešķiršanu slavenajam Krievijas šahistam un Putina opozīcijas politikim. Kasparovs tagad ir lūdzis Horvātijas pilsonību, zino Horvātijas interneta laikraksts «Croatia Week». Kasparovs jau apmēram piecpadsmit gadu vasaras pavada Horvātijas dienvidu pilsētā Makarskā pie Adrijas jūras, kur viņam ir māja. Viņš ļoti saprotot horvātu valodu, vēsta Horvātijas plašsaziņas līdzekļi.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekšī, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
žurnālistiem — 65307058, mob. t. 22079178.
Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Cilvēki ir vientuļi tāpēc, ka tiltu vietā viņi būvē mūrus.

Latvijā ievieš vēl nebijušu televīzijas standartu

Aicinot atteikties no pirātisko filmu lejupielādes, uzņēmums «Lattelecom» ievieš Latvijā vēl nebijušu televīzijas standartu. Turpmāk ikviens Interaktīvās TV skatītājs līdz ar pamata paketi saņems ne vien ierastos televīzijas pakalpojumus, bet arī bezmaksas pieeju 60 pasaulē iecienītām filmām, multfilmām, koncertiem, televīzijas šoviem, kas ik mēnesi tiks atjaunoti, portālu «Apollo» informēja uzņēmuma pārstāve Lāsma Trofimova.

«Digitālajā laikmetā esam pieraduši visu saņemt uzreiz un bez maksas, bieži nemaz neiedomājoties, ka mūsu rīcība kādam nodara kaitējumu vai pat atrodas ārpus likumiskajam robežam. Pirmie TV pakalpojumu sniedzēju vidū mēs piedāvājam legālu iespēju bez maksas baudīt labākos kino dar-

bus,» norāda «Lattelecom» televīzijas biznesa daļas direktore Inga Alika.

TV satura piedāvājumā ir gan 2013. gada Latvijas aktuālākā notikuma – Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku – koncertieraksti, gan multfilmās un filmās bērniem, dokumentālie raidījumi, filmas no komēdiju, spriedzes, romantikas, drāmas un fantastikas žanriem, 3D un HD filmas, kā arī emocionāli krāšņi mūzikas koncertieraksti.

Filmās būs pieejamas Interaktīvās televīzijas video nomā, sadaļā «Mēneša filmas», un katru mēnesi daļu filmu nomainīs jauns piedāvājums.

Uzņēmums «Lattelecom» televīzijas pakalpojumus piedāvā kopš 2007. gada, kad ienāca tirgū ar joprojām progresīvāko televīzijas pakalpojumu – Interaktīvo televīziju.

Neraugoties uz bezdarbu, NVA pieteiktas 9000 brīvas darba vietas

Nodarbinātības valsts aģentūrā (NVA) šobrīd reģistrētas vairāk nekā 9000 brīvas darba vietas, aģentūrai LETA pastāstīja NVA pārstāve Iveta Kancēna.

Pārsvārā darba devēji meklē dažāda veida pārdevējus, pārdošanas speciālistus un konsultantus, strādniekus, transportlīdzekļu vadītājus, pastniekus, tirdzniecības pārstāvjus un aģentus, celtniecības speciālistus, klientu apkalpošanas speciālistus, pavārus un šuvējus.

Vienlaikus aģentūras CV/vakanču portālā «cvvp.nva.gov.lv» reģistrēti 41 707 aktīvi dzīvesgājuma apraksti.

Pērn darba devēji NVA pieteica kopumā 65 594 darba vietas, savus dzīves un darba aprakstus portālā ievietoja 9325 darba meklētāji, bet pats portāls tika apmeklēts 3,7 miljonus reižu. Kancēna stāsta, ka portāls kļuvis par valsti plašāko bezmaksas darba meklētāju pieteikumu un darba devēju piedāvāto brīvo darba vietu datubāzi.

Par vakancēm interesējušies arī

cilvēki ārpus Latvijas. Pērn no ārvalstīm visbiežāk vakancu portālu apmeklēja Lielbritānijā dzīvojošie — 22 665 reizes, kā arī Vācijā — 7403, Zviedrijā — 6527, Īrijā — 5676 un Norvēģijā dzīvojošie — 4436.

Darba sludinājumu publicēšana un CV reģistrēšana NVA CV/Vakanču portālā ir bez maksas. Vakances darba devēji var publicēt paši, var pieteikt tās telefoniski, ar e-pasta starpniecību vai personīgi NVA filiālēs.

Tikai katrs trešais Latvijas iedzīvotājs zina, ka maijā pats vēlē Eiropas Parlamentu

Lai gan Eiropas Parlamenta vēlēšanas notiks jau pēc četriem mēnešiem, tikai katrs trešais Latvijas iedzīvotājs zina, ka Eiropas Parlamenta (EP) deputātus ievēl Eiropas Savienības valstu pilsoņi. Tā liecina pētījumu centra SKDS veiktā sabiedriskās domas aptauja, kas veikta pēc Sabiedriskās politikas centra «Providus» pasūtījuma.

Pētījums atklāj, ka 31% Latvijas iedzīvotāju ir pārliecināti, ka EP deputātus izvēlas Saeimas deputāti no sava vides, bet 15% domā, ka viņus nominē valdība. Aptuveni 2% aptaujāto tic, ka EP deputātus izvirza valsts prezidents.

Kādas dāvanas 604 eiro vērtībā paturēs sev Dombrovskis

Valdis Dombrovskis izlēmis, kādas dāvanas paturēs par piemiņu no sava teju piecu gadu premjerēšanas termiņa. Viņš izpirks astoņu amatpersonu dāvinātās lietas, kuru kopējā vērtība ir 604 eiro.

Ekspremjers izvēlēties paturēt dāvanas tieši no Spānijas karaļa, Uzbekistānas prezidenta un ASV valsts sekretāres. Īsajā amata pienākumu pildīšanas laikā Laimdota Straujuma dāvanas vēl nav saņēmusi, tādēļ foajē pie premjeres darba kabineta vēl apskatāmi Valda Dombrovskā laikā saņemtie dāvinājumi no dažādām ārvalstu amatpersonām.

Reizi gadā veltes pārskata īpaša komisija. Tajā ir ekspertis no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja, Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja, kā arī citām iestādēm. «Šī komisija reģistrē, novērtē un pieņem lēmumu, kā izmantot diplomātiskās dāvanas, kuras Ministru prezidents ir saņēmis amata pildīšanas laikā,» skaidro Valsts kancele-

jas pārstāve Maija Lāce. Bijušajiem valdības vadītājiem ir tiesības dāvanas izpirkt. Likums paredz, ka tas jāizlemj nedēļas laikā pēc dāvanas saņemšanas.

No 88 saņemtajām Valdī Dombrovskis nolēmis izpirkt astoņas dāvanas. To vērtība ir 604 eiro. Starp izvēlētajām dāvanām ir Spānijas karaļa Huana Karlosa I un Spānijas karalienes Sofijas dāvinātais sudraba šķivis un Federālā izmeklēšanas biroja vadītāja Roberta Millera dāvinātais sudraba trauks. Tā ir dārgākā izvēle 142 eiro apmērā. Savukārt mazāko summu ekspremjers atdos par Uzbekistānas prezidenta Islama Karimova dāvināto monētu kolekciju 21 eiro vērtībā.

Taču nozīme ir bijusi arī dāvinātajam. Īpašas atmiņas viņam saistās ar ASV valsts sekretāres Hilarijas Klintonas uzņemšanu, kura arī dāvināja sudraba šķīvi, un Spānijas karaļpāri. «Tā bija viena no tādām lielākajām vizītēm manas pirmās valdības laikā, karaliskās vizītes

patni un uzlabotu ticību tam, ka Latvijas intereses tiek aizstāvētas pietiekami. Diskusijās īpašs akcents tiks likts uz nepieciešamību spēcīnāt Latvijas institūcijas, lai Latvijas nacionālās pozīcijas par ES rīcībpolitikas un likumdošanas priekšlikumiem Latvijai svarīgos jautājumos tiktu izstrādātas un aizstāvētas pēc iespējas kvalitatīvi.

SKDS veiktajā pētījumā tika aptaujāti 1004 Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem, aptauja tika veikta respondentu dzīvesvietās 2013. gada septembrī. Pētījumus un konferenci līdzfinansē Eiropas Savienības programma «Eiropa pilsoņiem» un Latvijas valsts budžeta «NVO līdzfinansējuma programma».

«Nevarētu teikt, ka nopietni, bet kaut kādā veidā es aizraujos ar monētu un marķu kolekcionēšanu,» skaidro Valdis Dombrovskis.

Bijušo Ministru prezidentu saņemtas, taču neizpirktās dāvanas glabājas turpat valdības ēkā. Dažreiz tas izliek apskatei vitrinās, bet lielākā apjomā var redzēt laikā, kad kāds muzejs nolemj veidot īpašu ekspozīciju.

Ierobežojumu dāvanu iegādei nav. Vienīgais nosacījums: ja ekspertu komisija kādu priekšmetu atzīst par kultūrvēsturisku relikviju, tam jābūt pieejamam arī muzejiem. Valsts kancelejas pieaicināto ekspertu skatījumā premjera dāvanu cenas svārstās no 8 latiem par foto rāmīti no «Japānas aviolinjām» līdz 350 latiem par Armēnijas spīkera dāvāto kausu.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Zemes iegādes programmā lauksaimniekiem piešķirti aizdevumi 12,8 miljonu eiro vērtībā

Zemkopības ministrija (ZM) informē, ka "Lauku attīstības fonds" līdz 2014. gada 31. janvārim ir pieņēmis lēmumu par 268 aizdevumu piešķiršanu zemniekiem 12,874 miljonu eiro vērtībā lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai.

Par apstiprināto aizdevumu summu plānots iegādāties kopumā 7291 hektārus lauksaimniecī-

bas zemes. Iegādājamo zemes platību vidējā tirgus vērtība ir 1766 eiro par hektāru. Pārsvārā lauksaimnieki vēlas iegādāties savā īpašumā līdz šim nomāto zemi.

Programmas līdzekļi lauksaimniekiem būs pieejami līdz 2014. gada 30. jūnijam, atgādina ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Dagnija Muceniece.

"Esmu gandarīts, ka 21. janvārī valdība atbalstīja Zemkopības ministrijas ierosinājumu un piešķīra

papildus 10 miljonus eiro zemes iegādes programmai lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai, kā rezultātā šim mērķim paredzētā summa sasniedz 24,2 miljonus eiro. Aicinu lauksaimniekus tikpat aktīvi izmantot šo programmu arī turpmāk," uzsvēr zemkopības ministrs Jānis Dūkļavs.

Aizdevumu sadalījums pa reģioniem: Zemgale – 86, Kurzeme – 81, Vidzeme – 46, Latgale – 28 un Rīgas reģions – 27. Apstiprināto aizdevumu summas ir no 2 846 eiro līdz 295 104 eiro (par

142 287 eiro un vairāk ir apstiprināti kopā 12 aizdevumi). 190 no 268 apstiprinātajiem aizdevumiem piešķirtā aizdevuma summa ir līdz 55 000 eiro, pieprasītākās aizdevuma summas ir līdz 35 000 eiro.

Aizdevumu termiņi ir robežās no trim līdz 20 gadiem, vidējais aizdevumu termiņš – 15,6 gadi. Apstiprināto aizdevumu atmaksas termiņi: līdz pieciem gadiem – 13 aizdevumi; no sešiem līdz 10 gadiem – 74 aizdevumi; no 11 līdz 15 gadiem – 27 aizdevumi; no 16 līdz

20 gadiem – 154 aizdevumi.

Pamatā aizdevumiem piesakās nelielas saimniecības – atbilstoši mazo un vidējo uzņēmumu definīcijai – tās ir mikro saimniecības. 196 saimniecībās (no 236) strādā viens līdz trīs darbinieki, kas ir ģimenes locekļi. Tikai deviņas saimniecības ir tādas, kurās darbinieku skaits pārsniedz 10 un gada apgrozījums ir lielāks par diviem miljoniem eiro, kas, atbilstoši uzņēmumu definīcijai, ir uzskatāmi par mazo uzņēmumu.

Jauns īpašā atbalsta veids liellopu gaļas nozarei

Zemkopības ministrija pieņēmusi lēmumu ieviest 2014. gadā īpašo atbalstu par liellopiem, lai saglabātu liellopu gaļas ražošanu. Pārtraucot jaunlopu izvešanu no Latvijas un stimulējot liellopu nobarošanu un gaļas ieguvu Latvijā, palielinātos liellopu gaļas nozares pievienotā vērtība un lauksaimnieku ienākumi, informē Zemkopības ministrijas Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Dagnija Muceniece.

Paredzēts, ka īpašais atbalsts par liellopiem tiks piešķirts par bulļiem un vēšiem, kā arī par tīršķirnes, kombinētajām vai krustojumos iegūtām gaļas šķirnes telēm. Īpašo atbalstu varēs saņemt tikai par tādiem liellopiem, kuri pretendenta

saimniecībā 2014. gadā būs sasnieguši 16 mēnešu vecumu un saimniecībā turēti vismaz sešus mēnešus, kā arī ja tiks ievēroti visi ar dzīvnieku identifikāciju un reģistrāciju saistītie noteikumi. Atbalsta likme būs atkarīga no atbalsttiesīgo dzīvnieku skaita, taču provizoriski aprēķini liecina, ka atbalsta likme būs ap 100 eiro par liellopu. Lai saņemtu īpašo atbalstu par liellopiem, lauksaimniekiem būs jāiesniedz platību maksājumu iesniegums Lauku atbalsta dienestā līdz šī gada 15. maijam, taču atbalsttiesīgo dzīvnieku skaitu noteiks, balstoties uz Lauksaimniecības datu centra dzīvnieku reģistra datiem.

Jaunas īpašā atbalsta shēmas ieviešanu pieļauj Eiropas Padomes un Parlamenta apstiprinātie pārejas noteikumi 2014. gadam, kas paredz iespēju palielināt arī

kopējo pieejamo īpašo atbalstu Latvijai no 5,13 līdz 10,15 miljoniem eiro. Tādēļ pieņemts lēmums palielināt arī īpašo atbalsta par pienu un īpašā atbalsta par lopbarības sēkļu un sēklas kartupeļu finansējumu, kas sniegtu iespēju piešķirt pilnīgu noteikumus paredzēto atbalsta apmēru. Īpašais atbalsts bez izmaiņām tiks turpināts par cietes kartupeļu kvalitātes uzlabošanu.

Paredzētās īpašā atbalsta izmaiņas, tajā skaitā par jauna īpašā atbalsta par liellopiem ieviešanu vēl saskaņojama ar Eiropas Komisiju.

Īpašā atbalsta shēmas tiks istenotas vairs tikai 2014. gadā, savukārt ar 2015. gadu lauksaimniekus sagaidīs jaunas izmaiņas, jo tiks ieviesta tiešo maksājumu reforma.

Atbalstis šķirnes vaislas dzīvnieku ierakstīšanu ciltsgrāmā

4. februārī valdība apstiprināja kārtību, kādā valsts atbalstīs vaislas lauksaimniecības dzīvnieku ierakstīšanu ciltsgrāmā, to ģenētiskās kvalitātes noteikšanu un produktivitātes datu izvērtēšanu, ziņo Zemkopības ministrija.

Tas ir pārejas posma valsts atbalsts 2014. gadam, ko izmaksās kā vienreizēju maksājumu:

- ✓ cūkkopībai — 6 453 890 eiro;
- ✓ piensaimniecības nozarei — 14 933 595 eiro;
- ✓ gaļas liellopu audzēšanai — 1 968 993 eiro;
- ✓ kazkopībai — 71 919 eiro;
- ✓ aītkopībai — 542 114 eiro;
- ✓ zirgkopībai — 42 836 eiro.

DĀRZKOPJU PAVASARIS

Augļu koku kaļķošana

Ja augļu koki nav kaļķoti rudenī, tad to var darīt februāra beigās, marta sākumā, lai krasās diennakts temperatūras svārstības un spožie saules stari neveidotu apdegumus un plaisas stumbru un zaru mizā. Pat sika mikroplaisa var būt par iemeslu patogēnu iekļūšanai un slimību izraisīšanai. Kaļķojamais materiāls ne tikai veido sārmainu vidi un fiziski aizsargā koku, bet arī veicina derīgo mikroorganismu vairošanos.

Normālos augšanas apstākļos augļu koku kaļķošanu uzsāk ar trešo līdz ceturto gadu pēc iestādīšanas. Nedrīkst lietot bālsināmos līdzekļus, kas veido plēvi — tā nelaiž cauri gaisu un koks nevar elpot. Vēlāk mizā veidojas spraugas, kas savukārt veicina patogēnu iekļūšanu un slimību parādīšanos.

Augļu koku kaļķošanas materiālu recepte: uz vienu spaini jāņem 2 — 2,5 kg kaļķis vai maltāis krīts; 1 lāpsta kūtsmēsli (var būt svaigas govju pļekas); 1 lāpsta māli; 1 litrs piena sūkalas.

Visas sastāvdaļas rūpīgi samaisa, uzlejot ūdeni. Visieteicamākais būs miksts — lietus vai diķa ūdens. Masu izmaisā līdz veidojas krējuma līdzīga konsistence. Koka stumbru un zarus nosmērē, cik tālu var aizsniegt.

Var pamēģināt dabīgas uzcelmes ziedu augļu koku veselības uzturēšanai. Lieto stumbru un skeletzaru apstrādei, lai veicinātu izturību pret slimībām un kaitēkļu invāziju, kā arī rudenī pasargātu no stīrnū, zaķu un peļveidīgo bojājumiem.

Ziedes sastāvdaļas: 5 kg kaolīns jeb balte māli (milti); 3 kg svaigi liellopu mēsli (bez salsmiem, skaidām vai citiem piemaisījumiem); 0,5 kg alģu kaļķis (gliemeži, sasmalcinātas olu čaumalas); 1 kg pelni; 0,5 litri stiklūdens (pret sūnām, ķērpjiem) — darbojas arī kā lipviela; kā piedevu var pievienot liellopu vai meža zvēru asinis un žulti, lai atbaidītu zaķus, stīrnās, graužējus.

Visas sastāvdaļas rūpīgi samaisa un veido krējuma konsistences masu. Parasti vispirms augļu kokus apstrādā novembrī, bet, ja nepieciešams, arī februārī vai marta sākumā pirms pumpuru piebriešanas. Jāstrādā sausā laikā. Vēlams, lai ziedes uzzišanas dienā nelītu lietus vai nebūtu sals.

Sīpoloļu steidzināšana — kaut vai uz palodzes

Sikspolus siltumnīcā, arī uz labi apgaismotas palodzes vai siltā lodžijā droši var stādīt februārī. Parasti no 1 kg stādāmo sīpolu iegūst 450 — 500 g lociņu.

Sagatavošana pirms stādīšanas. Sīpoli jāsašķiro pēc lieluma 4 — 5 un 5 — 6 cm frakcijās. Daži audzētāji pirms stādīšanas, lai veicinātu sīpolu atmošanos, nogriež tiem augšdaļu līdz plečņiem. Tas ir darbietilpīgs process, kas reālu labumu nedod. Pirmkārt, nogriežot sīpola daļu, zaudējam arī daļu potenciālās ražas. Otrkārt, pa griezumam virsmu no sīpola iztvaiko daudz ūdens. Treškārt, uz sulīgo griezumam virsmu saskrien kaitēkļi (trūdodiņi, laputis, triņķi). Dezinfekcija ar kālija permanganātu nav sevišķi efektīva, jo darbojas īsu brīdi.

Stādīšana. Ziemas laikā sīpolus stāda pēc tā sauktās bruģa metodes — cieši vienu pie otra, sīpola pamatni viegli iespiežot augsne. Pats sīpols paliek virspusē. Stādot pavasarī, katram augam jāparedz lielāka dzīves telpa, sīpoliņus iespiežot augsne līdz pusei to garuma, citādi tie nogāžas un paiet ilgāks laiks,iekams saknes atrod augsni.

Sākumā nupat iestādītos sīpolus laista bagātīgi, bet, jo lielāki loki aug, jo uzmanīgāk jārikojas ar ūdeni. Pārmērīgs mitrums veicina neīstās miltasas izplatīšanos.

Temperatūras režīms. Sīpoloļu steidzināšanai optimālā substrāta temperatūra ir 25 grādi, bet gaisa temperatūra 15 — 25 grādi. Lociņi ātrāk izaug, ja substrāts ir

siltāks nekā gaiss. Pie gaisa temperatūras 25 grādi dienā lociņi izaug vidēji 30 dienās. Vēsākos apstākļos tie aug aptuveni 45 dienas. Strauji izaugušie lociņi parasti ir gaišāki un ātrāk vist realizācijas laikā.

Dēstu audzēšanas laiks ir klāt

Ko sēsi, to plausi — saka tautas paruna. Bet kā un kad jāsej?

Siltumprasīgie augi, kā arī šķirnes ar garu veģetācijas periodu audzē no dēstiem. Tātad sējas laiks pienāk agri. Sēju nedrīkst nokavēt, bet nedrīkst arī sasteigt.

Katru gadu laika apstākļi atšķiras, mēdz būt agri un vēli pavasari, bet galu galā visi augi zied un nogatavojas savā laikā. Spridzot pēc paaudžu prakses, ir noteikti optimālie sējas laiki. Lūk, daži piemēri.

Gurķi sējami aprīļa beigās, dēstu audzēšanas ilgums 20 — 25 dienas, siltumnīcā stādāmi maija vidū.

Tomāti sējami marta vidū, dēstu audzēšanas ilgums 45 — 50 dienas, siltumnīcā pārstādāmi maija sākumā vai vidū.

Paprika jāsej marta sākumā, dēstu audzēšanas ilgums 50 — 55 dienas, siltumnīcā jāpārstāda maija sākumā vai vidū.

Agrie galvinkāposti jāsej marta sākumā, dēsti aug 55 — 60 dienas, laukā izstāda aprīļa beigās vai maija sākumā.

Vēlie kāposti (glabāšanai) sējami marta beigās, aprīļa sākumā, dēsti aug 40 — 45 dienas, uz lauka izstāda no maija sākuma līdz vidum.

Latvijā tiek tirgoti vairāku ražotāju un valstu kūdras substrāti. Izvēloties jāpievērš uzmanību ne vien marķējumam, bet arī informācijai par skābumu un kopējo sāļu koncentrāciju. Nav vēlami organisko mēslojumu piemaisījumi, kā arī sapropeļis, vermikomposts, dūņas un dažādi komposti. Kūdra parasti ir sterila, nesatur nezāļu sēklas un patogēnu sporas, turpretī organisko vielu piemaisījumi var būt infekcijas avots.

Sēšanai ieteicams izmantot nelielus, lēzenus traukus un katrai šķirnei vai sugai — savu. Sēšanas dziļums atkarīgs no sēkļu lieluma. Uzskata, ka optimāls dziļums ir līdz pieckāršam sēkļu lielumam. Vairumu dārzeņu sēj 0,5-1 cm dziļi. Dziļāk sēj pupiņas un ķirbjus, bet, piemēram, selerijas sēj uz substrāta un nepāber vispār, jo tās ir ļoti sikas un tumsā vispār var neuzdīgt.

Neatkarīgi no tā, vai sēklas apber vai ne, visi sējumu trauciņi un kastītes jāietin polietilēna plēvē substrāta un gaisa mitruma saglabāšanai.

«Dārza Pasaule»

PREIĻU NOVADĀ

Sabiedriskajam centram "Nianse" – 10 gadu jubileja

Sabiedriskajam centram (SC) "Nianse" tika nosvinēta 10 gadu jubileja, uz kuru tika aicināti viesi – Preiļu novada domes, Preiļu NVO pārstāvji, Saunas pagasta pārvalde, Priekuļu pamatskola, folkloras kopa "Naktineica" un ģimenes locekļi, stāsta SC "Nianse" dalībniece Ināra Pauniņa.

● Sabiedriskā centra "Nianse" darbības laikā padarīti daudzi lieli un apkārtējai sabiedrībai nepieciešami darbi. Par tiem centra dalībnieces dalījās atmiņās arī jubilejas reizē.

Pasākumā uzrunu teica sabiedriskā centra vadītāja Veronika Silvija Bogotā. Viņa runāja par to, kā 2003. gada nogalē veiksmīgas sakrītības rezultātā kopā sanāca vairākas darboties gribošas un varošas sievietes, lai iesaistītos dažādās aktivitātēs un padarītu savu ikdienu krāsaināku. Lielākā daļa no kopā sanākušajām bija māsaiņnieces, kuru ikdienu pagāja mājās, audzinot bērnus, kopjot dārzus. Arī mājās, darot ikdienas darbus, rodas daudzas labas idejas, ar kurām ir vērts padalīties: ēdienu receptes, krāšņi rokdarbi, lieliski daiļdarzi, floristikas meistardarbi. Liels paldies jāsaka Helēnai Čerpakovskai, jo viņa bija pirmā mūsu vadītāja, kura iedrošināja nākt kopā un

darboties. Pašlaik esam 14 dalībnieces, teic Ināra Pauniņa.

Kopš 2003. gada notikuši daudzi pasākumi ar interesantiem cilvēkiem. Tos varēja apmeklēt ikviens pagasta iedzīvotājs. Kā dažus no tiem var minēt tikšanos ar dakteri Ainu Kravali, apgāda "Likteņstāsti" redaktori Anitu

Mellupi, tautas dziednieci Benediktu Mežali, zāļu tēju pazinēju Zeltīti Kavieri u.c. Savas prasmes varējām pilnveidot zīda apgleznošanas, floristikas, tapošanas nodarbībās. Par godu jubilejas pasākumam izveidojām savu rokdarbu izstādi, kur varēja apskatīt mūsu veikumu – floristikas meis-

tardarbus, adījumus, tamborējumus un tapojumus. Par tradīciju ir kļuvas ik vasaras ekskursijas pa Latvijas skaistākajām vietām.

Vislielākais lepnums ir par pieciem realizētiem projektiem. Pirmais projekts par telpu iekārtošanu sabiedriskā centra vajadzībām "Bez komunikācijas

nav sadarbības", otrs projekts "Dāvāsim prieku sev un citiem" – bērnu rotaļu laukuma ierīkošana, apzaļumošanas darbi. Trešais projekts "Spodribas telpa" ir atbalsts mazturīgajiem pagasta iedzīvotājiem – veļas mazgāšanas telpas iekārtošana, veļas mašīnas iegāde. Ceturtā projekta laikā tika renovēts Priekuļu pamatskolas sporta laukums: atjaunots futbola laukums, skrejceļiņš, tāllēkšanas bedre un basketbola laukums. Piektais projekts "Brīvā laika pavadīšanas telpa Priekuļu pamatskolā". Iegādāti vairāki treniņi, tenisa un novusa galdi, daudzas galda spēles, nūjas nūjošanas nodarbībām un mūzikas centrs. Nu jau ir arī zināms, ka ir apstiprināts sestais projekts par Saunas pagasta Lakauskus kapsētas sakārtošanu.

Sabiedriskā centra "Nianse" lielākā vērtība ir mūsu atbalstītāji, draugi un sadarbības partneri, ar kuru palīdzību varam īstenot savas idejas un darbus. Aizvadīto 10 gadu laikā izveidojusies veiksmīga sadarbība ar daudzām Preiļu novada iestādēm: Preiļu NVO, novada domi, Saunas pagasta pārvaldi.

Aukstais janvāris ietekmējis maksu par siltumenerģiju

Daudzdzīvokļu namos vidējā maksa par apkuri janvārī – 2,10 eiro jeb 1,48 lati par kvadrātmetru apsildāmās platības, liecina SIA «Preiļu saimnieks» apkopie dati. Vairāk par vidējo jāmaksā Pils ielas katlu mājās apkalojamajā teritorijā, bet mazāk – A.Upiņa ielas mikrorajonā, kas siltumu saņem no akciju sa-

bedrības «Preiļu siers».

SIA «Preiļu saimnieks» sabiedrisko attiecību speciāliste Inese Šņepste skaidro, ka, salīdzinot ar decembra norēķinu periodu, vidējā maksa par apkurināmās platības kvadrātmetru palielinājusies par 60 procentiem (42 santīmi). Apkures rēķinu pieaugums saistīts ar āra gaisa tem-

peratūras pazemināšanos, stipro vēju un līdz ar to arī siltumenerģijas patēriņa pieaugumu. Salīdzinot ar decembri, siltuma patēriņš pieaudzis par 28 procentiem. Vēl ir jāņem vērā šādi fakti – šogad janvāra apkures periods bija 31 diena (iepriekšējā sezonā tas tika rēķināts par 28 dienām), bet kopējais siltumenerģijas tarifs

(65,13 eiro jeb 45,80 lati ar PNV par megavattstundu) bijis zemāks nekā pērn (47,08 lati ar PVN).

Kārtējo reizi nākas pārliecināties, ka siltināto māju iemītniekiem izdodas ietaupīt. Tā, piemēram, Daugavpils ielā 72 maksa par apkuri janvārī bija 0,48 eiro par kvadrātmetru, Liepu ielā 24 – 0,926 eiro.

Uzņēmuma speciālisti atgādina, ka apkurei patērētās siltumenerģijas daudzumu tiešā veidā ietekmē āra gaisa temperatūra – jo tā zemāka, jo nepieciešams lielāks siltumenerģijas daudzums. Tieši tas, cik silts vai auksts aiz loga tagad, noteiks, cik daudz par siltumu maksāsim februārī.

Klaidinošo suņu saimniekiem sastāda administratīvos protokolus

Preiļu novada pašvaldības policijas priekšnieks Jānis Trubačs informē, ka pagājušajā gadā novadā sastādīti 11 protokoli pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 106. panta pirmās daļas par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem, kā arī vēl trīs protokoli pēc 106. panta otrās

daļas – par atkārtoti izdarītiem pārkāpumiem. Protokoli nodoti izskatīšanai pašvaldības administratīvajā komisijā.

Policistiem praksē nācies saskarties ar gadījumiem, kad cilvēki vieglprātīgi nolēmuši iegādāties suni, bet drīz vien saprot, ka tik atbildīgam pienā-

kumam nav ne laika, ne zināšanu, ne pacietības, tāpēc dzīvnieks tiek izmests uz ielas.

SIA «Preiļu saimnieks» sabiedrisko attiecību speciāliste I.Šņepste teic, ka klaidinošo dzīvnieku problēma pilsētā joprojām ir aktuāla. Tā janvārī dzīvnieku patversmē Daugavpili nogādāti

divi klaidinoši suņi – viens noķerts Vārakļānu ielā, bet otrs – Brīvības ielā. Klaidinošo dzīvnieku izķeršanu veic SIA «Preiļu saimnieks» darbinieki, patversmes izdevumus sedz pašvaldība.

Tiek uzskatīts, ka visefektīvākā metode noklaidušu dzīvnieku at-

rašanai ir dzīvnieku čipēšana jeb apzīmēšana ar mikroshēmu. Tiesa, tā pagaidām vēl ir brīvprātīga apzinīgu saimnieku iniciatīva. Tomēr nav jāpieliek lielas pūles un līdzekļi, lai pie kakla siksnas piestiprinātu žetonu ar informāciju par saimnieku.

RIEBIŅU NOVADA DOMĒ

28. janvārī notika Riebiņu novada domes ārkārtas sēde. Tās laikā izskatīti vairāki neatliekami jautājumi, par kuriem pieņemti lēmumi.

Piešķirs nepieciešamo finansējumu gleznošanas plenēra rīkošanai

Deputāti ar savu pozitīvo balsojumu apstiprinājuši pašvaldības dalību projektā «Gleznošanas plenērs Riebiņu novadā».

Izskatīšanai iesniegtais attīstības un plānošanas daļas projektu vadītājas Ivetas Šņepstes lēmumprojekts bija par līdzfinansējuma piešķiršanu projektam «Gleznošanas plenērs Riebiņu novadā». Kultūras centrs sadarbībā ar domes attīstības un plānošanas daļu plāno piedalīties Kultūrkapitāla fonda izsludinā-

jā projektu konkursā, cerot rīkot jau par tradīciju kļuvošo gleznošanas plenēru. Gleznot brīvā dabā tiks aicināti Latvijā un tuvākajās ārvalstīs pazīstami mākslinieki. Aprēķinātas projekta kopējās izmaksas – 3600 eiro. Iespējams, ka Kultūrkapitāla fonda piešķirtā finansējuma, ja projekts tika atbalstīts, nepietiks, tāpēc arī bija nepieciešams lēmums, ka pašvaldība ideju atbalstīs, piešķirot izstrūkstošo finansējumu. Vienbalsīgi balsojot, deputāti to arī apsoliņa.

Apstiprināja pagastu teritoriālo pārvalžu vadītājus

Domes ārkārtas sēdē izskatīts pašvaldības izpilddirektora Āra Elsta sagatavotais lēmumprojekts par pagastu teritoriālo pārvalžu vadītāju kandidatūru

ievēlēšanu un apstiprināšanu.

Visiem klātesošajiem deputātiem balsojot *par*, par Galēnu pagasta teritoriālās pārvaldes vadītāju apstiprināta Ināra Troška, Siļukalna pagastā – Arnis Opolais, Rušonas pagastā – Dainis Alžāns, Stabulnieku pagastā – Franciška Znotiņa, Riebiņu pagastā – Ilga Kodore un Silajāņu pagastā – Inga Jurkāne.

Līdzfinansējums projektam būs

Visiem klātesošajiem deputātiem balsojot *par*, ārkārtas sēdē nolemts apstiprināt Riebiņu novada pašvaldības dalību projektā «Riebiņu novada tradicionālo kultūras vērtību pieejamības nodrošināšana novada iedzīvotājiem un viesiem», piešķirot līdzfinansējumu projektam izstrūkstošo līdzekļu apmērā.

Novada kultūras centrs sadarbībā ar pašvaldības attīstības un plānošanas daļu gatavojas piedalīties vēl vienā Kultūrkapitāla fonda izsludinātajā projektu konkursā. Šī gada 16. novembrī kopā ar Latvijas Republikas proklamēšanas 96. gadadienu tiks atzīmēta arī 10 gadu jubileja kopš Riebiņu novada izveidošanas. Būs plašs pasākumu klāsts par godu valsts un pašvaldības svētkiem, kuros piedalīsies gan vietējie iedzīvotāji, gan tuvāko pašvaldību pārstāvji, kā arī Riebiņu novada starptautiskie partneri no Baltkrievijas, Krievijas Federācijas un Ukrainas.

Riebiņu novadam ir bagāts kultūrvēsturiskais mantojums. Par godu novada pastāvēšanas 10 gadu jubilejai tiek plānots izveidot izglītojošu un apkopjošu, tradicionālās kultūras vērtības

popularizējošu videomateriālu 15 minūšu garumā. Stāstījums būs latviešu valodā ar subtitriem krievu un angļu valodā. Pareizdzēts, ka videomateriāla saturs tiks balstīts uz novada kultūras vērtību apzināšanu, izpēti un tradīciju nodošanu nākamajam paaudzēm.

Projekta veidotāji uzskata, ka videomateriāla prezentēšana Latvijas Republikas proklamēšanas 96. gadadienas un Riebiņu novada pastāvēšanas 10 gadu pasākumā valsts svētku dienā būs ne vien kā dāvana visiem novada iedzīvotājiem, bet arī izzinošs un novadu popularizējošs materiāls viesiem. Kopējās plānotās projekta izmaksas ir 3500 eiro.

Sagatavots pēc Riebiņu novada domes ārkārtas sēdes protokola

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Projekta ietvaros papildināts sociālā dienesta darbinieku skaits

Vārkavas novada sociālajā dienestā jau trešo mēnesi strādā sociālā darbiniece Lidija Krasnais. Pašvaldības sociālā dienesta darbinieku skaits papildināts, realizējot projektu Eiropas Sociālā fonda darbības programmas «Cilvēkresursi un nodarbinātība» aktivitātes «Speciālistu piesaiste plānošanas reģioniem pilsētām un novadiem» ietvaros.

Šo aktivitāti 2010. gadā sāka ieviest Valsts Reģionālās attīstības aģentūra. Aktivitātes mērķis ir paaugstināt reģionu, pilsētu un novadu pašvaldību administratīvo kapacitāti, sekmējot efektīvas publiskās pārvaldes vajadzībām atbilstošu speciālistu piesaisti plānošanas reģionu un vietējās pārvaldes līmenī pilsētās un novados.

Vārkavas novada pašvaldība sagatavoja pieteikumu projektam un guva atbalstu. To, kādi speciālisti pašvaldībai nepieciešami, nolēma domes deputāti, lemjot par labu sociālā dienesta kapacitātes stiprināšanai. Tomēr ar speciālista piesaisti

nemaz tik raiti negāja, informē novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Praņevska. Bija jāpaiet diegan liels laiks sprīdim, kamēr uz vakanto vietu pieteicās speciālists, kaut arī konkurss uz šo vakanci tika izziņots vairākkārt.

Pērnā gada 1. decembrī Vārkavas novada sociālajā dienestā darbu uzsāka sociālā darbiniece Lidija Krasnais, kuras dzimtā puse ir Kalupe, bet ilgi gadi nodzīvoti un nostrādāti Preiļos. Lidija ir beigusī vadības un sociālā darba augstskolu «Attīstība» un ieguvusi profesionālo maģistra grādu sociālajā darbā. Viņai nav svešs darbs ar cilvēkiem, jo daudzi gadi nostrādāti apdrošināšanas sabiedrībā par apdrošināšanas aģenti. Ģimenē izaudzināti dēls un meita, bet pašlaik nedalītu vecvecāku mīlestību saņem mazmeitiņa.

Speciālisti, kuri pašvaldībās strādā minētā projekta ietvaros, atalgojumu saņem no Eiropas Savienības fonda. Vienreiz gadā tiek apmaksāts arī viņu apmācības. Pēc projekta noteikumiem pašvaldībai speciālists jāiekļauj savos štatos un ar darbu jānodrošina vēl 12 mēnešus pēc

● Lidija Krasnais.

projekta beigšanas. Vārkavas novada sociālajā dienestā, ieskaitot projekta ietvaros pieņemto speciālisti, tagad strādā četri darbinieki ar pilnu slodzi un viens uz puslodzi.

Vecvārkavā 18. februārī notiks donoru diena

Valsts asinsdonoru centra Latgales filiāle un biedrības «Latvijas Sarkanais krusts» Preiļu nodaļa sadarbībā ar Vārkavas novada pašvaldību 18. februārī Vārkavas novada Vecvārkavā rīko asins donoru dienu.

Donori tiek gaidīti Vārkavas novada domes ēkā, kultūras centra zālē. Vārkavas novadā tā būs jau otrā donoru diena, bet šogad — pirmā. Tiks gaidīti jebkuras asins grupas donori. Jāatceras, ka par donoru drīkst būt vesels cilvēks no 18 līdz 65 gadiem ar svaru, kas nav mazāks par 50 kilogramiem. Ja cilvēks asinis nodod pirmo reizi, viņš nedrīkst būt vecāks par 50 gadiem. Ierodoties uz asins nodošanu, līdz jāņem pase, identifikācijas karte vai auto vadītāja apliecība. Pirms asins nodošanas būs ārsta apskate.

Asins donoru diena paredzēta no pulksten 9.00 līdz 12.00.

Apstiprināts Vārkavas novada pašvaldības budžets

Notika Vārkavas novada domes sēde, kurā tika apstiprināts pašvaldības budžets 2014. gadam.

Budžeta līdzekļu atlikums 2014. gada sākumā bija 88 674 eiro. 2014. gada budžetā apstiprināti ieņēmumi 1 440 828 eiro apmērā, tajā skaitā 59 procenti — 841 371 ir transfertu ieņēmumi, 1,3 procenti — 20 162 eiro — maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi, 0,7 procenti — 11 141 eiro nenodokļu ieņēmumi.

Ieņēmumi

Vislielākā ieņēmumu daļa — 572 079 eiro paredzēta no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda. Plānotais iedzīvotāju ienākuma nodoklis ienesīs pašvaldības kasē 458 240 eiro, valsts budžeta dotācija pedagogu darba apmaksai ir 169 434 eiro, ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa — 87 069 eiro, valsts budžeta transferti ES struktūrfondu finansēto projektu finansēšanai — 68 738 eiro, valsts budžeta dotācija finanšu nepieciešamības neizlīdzināmās apakšējās robežas nodrošināšanai — 24 005 eiro, nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām un inženierbūvēm — 19 840, ieņēmumi par dzīvokļu un komunālajiem pakalpojumiem — 15 651, iepriekš neklasificētie nenodokļu ieņēmumi — 7114, transferti izglītības funkciju nodrošināšanai — 7114, nekustamā īpašuma nodoklis par mājokļiem — 3003, ieņēmumi par biļešu realizāciju — 2845, naudas sodi, ko uzliek pašvaldības — 2134, ieņēmumi par nomu un īri — 1422, valsts nodeva par būvatļaujas saņemšanu — 426, valsts nodeva un maksājumi par speciālām atļaujām un licencēm — 284, nodeva par tirdzniecības atļaujām — 213, citi ieņēmumi par maksas pakalpojumiem — 213, valsts nodeva par civiltā-

vojka aktu reģistrēšanu — 71, pārējās pašvaldības nodevas — 28, ieņēmumi par kancelejas pakalpojumiem — 28, nodeva par pašvaldības izstrādāto dokumentu saņemšanu — 14 eiro.

Izdevumi

Izdevumi paredzēti 1 519 502 eiro apmērā. No tiem izglītībai atvēlēti 29 procenti — 451 620 eiro, vispārējiem vadības dienestiem — 22 procenti — 339 906 eiro, sociālajai aizsardzībai — 14 procenti — 219 993 eiro, ekonomiskajai darbībai — 12 procenti — 125 268 eiro, atpūtai, kultūrai, reliģijai — astoņi procenti — 125 268 eiro, teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai — pieci procenti — 80 121 eiro, vides aizsardzībai — 1,4 procenti — 22 775 eiro, neparedzētiem izdevumiem — 1,1 procenti — 17 074 eiro, sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai — 0,5 procenti — 8 307 eiro.

Izdevumu uzskaitījums detalizētāk: novada domes administrācijai apstiprināti izdevumi 193 944, mērķdotācija pedagogu algām — 169 434, Vārkavas vidusskolai — 107 805, sociālajiem pabalstiem — 93 464, komunālajam dienestam — 80 121, transporta nodaļai — 78 816, Vārkavas pamatskolai — 71 761, kultūras centram — 71 357, līdzfinansējums projektiem — 63 041, Vārkavas pagasta pārvaldei — 62 035, kredīta atmaksai — 58 403, Rožkalnu pagasta pārvaldei — 55 208, Rimicānu pirmsskolas izglītības iestādei — 47 229, ESF projektam «Algotei pagaidu sabiedriskie darbi» — 39 840, transferti sociālajai palīdzībai — 35 571, sociālajam dienestam — 32 747, sporta skolai — 32 624, informācijas un atbalsta centram «Vanagi» — 28 322, vides aizsardzībai — 22 775, transferti izglītībai — 22 765, neparedzētiem izdevumiem — 17 074,

teritorijas plānošanai — 15 768, lauksaimniecībai — 14 295, kredīta procentu atmaksai — 11 629, bāriņtiesai — 11 846, Vārkavas novadpētniecības muzejam — 10 492, būvvaldei — 9960, Upmalas bibliotēkai — 9458, Rožkalnu bibliotēkai — 8812, Vārkavas bibliotēkai — 8385, Vanagu bibliotēkai — 6989, Arendoles bibliotēkai — 6378, civiltājam aizsardzībai — 8307, projektam «Speciālistu piesaiste» — 6522, ELFLA projektam — «Tautas tēpu iegāde» — 3395, dzimtsarakstu nodaļai — 2519, vēlēšanu komisijai — 355 eiro.

Speciālais budžets

Speciālajā budžetā šogad plānotais finansējums kopā ar atlikumu (23 283 eiro) uz gada sākumu ir 98 952 eiro. No tiem sniega tīrīšanai (piecas reizes pa 141 kilometram) paredzēti 7050 eiro, ceļa zīmēm — 427 eiro, autoceļa klātnes planēšanai, profilēšanai un seguma atjaunošanai (trīs reizes pa 141 kilometram) — 16 920 eiro, apauguma noņemšanai, grāvju tīrīšanai, zāles pļaušanai — 5400, ceļu būvuzraudzībai — 1138 eiro, tehniskajiem projektiem ceļiem Kazēri — Dzeni, Piliškas — Dovale — 4593, leņķa pļaujmašīnai ar rotējošiem diskiem grāvju malu apļaušanai — 5976, ceļu remontam — 54 602 eiro. Paredzētais atlikums gada beigās — 2846 eiro.

Aizņēmumu atmaksa

Aizņēmumu atmaksai — kredītam un kredīta procentiem — šogad nepieciešami 70 032 eiro. Uz doto brīdi pašvaldība maksā aizņēmumus par daļu ERAF projekta «Vārkavas novada Vecvārkavas ciema ūdenssaimniecības attīstība», par ELFLA projektu «Ceļš Veterinārais iecirknis — luterāņu baznīca 0,00 — 2,1 km rekonstrukcija Vārkavas no-

vadā», par autobusa iegādi, par Rožkalnu kultūras nama remontu, par Vārkavas vidusskolas ēkas renovācijas pabeigšanu, par Vārkavas vidusskolas ēkas remontu. Kopumā Vārkavas novada domes parāds uz 2014. gada 1. janvāri ir 394 525 eiro. Pašvaldības budžeta apgrūtinājums procentos ir 5,12 procenti.

Vārkavas novada izglītības iestāžu uzturēšanas izmaksas uz vienu audzēkni (pašvaldību savstarpējiem norēķiniem) 2014. gadā Vārkavas vidusskolā mēnesi par vienu skolēnu ir 53,61 eiro, Vārkavas pamatskolā — 104,16, Rimicānu pirmsskolas izglītības iestādē — 140,90 eiro.

Plaša sociālā atbalsta formu piemērošana

Papildus valsts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktajiem pabalstiem, kas ir saistoši visām pašvaldībām, Vārkavas novada pašvaldība sniedz plašu papildus materiālo palīdzību. Pēdējos divos gados, pateicoties Vārkavas novada sociālā dienesta aktīvai darbībai un domes deputātu pozitīviem lēmumiem, tika izdarīti grozījumi vairākos pašvaldības saistošajos noteikumos iedzīvotājiem par labu.

Vārkavas novada dome jau 2012. gada 21. augusta sēdē piešķirā brīvpusdienas, neizvērtējot ģimenes materiālo stāvokli, visiem Vārkavas novada vispārējās un pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem 2012./2013. mācību gadam. Turpmāk šī norma tika iestrādāta Vārkavas novada saistošajos noteikumos par pamatbudžetu, un jau otro mācību gadu visi skolēni, izņemot 1. un 2. klasi, kuru ēdināšanai līdzekļus piešķir valsts, un pirmsskolēni atbrīvoti no maksas par

pusdienām. Vecāki sedz tikai brokastu un/vai launaga izdevumus.

Pašvaldība atbalsta ģimenes, arī gatavojoties jaunajam mācību gadam. Izglītības iestādēm tiek pārskaitīta nauda mācību līdzekļu iegādei — 14,22 eiro par katru skolēnu.

Kopš 2012. gada nogales ir atjaunots un palielināts pabalsts sakarā ar bērna piedzimšanu, un tas pašlaik ir viens no lielākajiem valstī — 214 eiro.

Labs atbalsts iedzīvotājiem ir arī vienreizējs pabalsts stacionāro medicīnas pakalpojumu apmaksai, kas ir 65 eiro gadā un ko var saņemt ikviens novada iedzīvotājs.

Ugunsgrēkā cietušām personām tiek piešķirti 10 kubikmetri kokmateriālu.

Vienreizēju pabalstu — 36 eiro — saņem personas, kas ir atbrīvotas no ieslodzījuma vietām. Pašvaldība sniedz arī apbedīšanas pabalstu, ja valsts noteiktais apbedīšanas pabalsts, vai piešķirtais pabalsts nesastāda 285 eiro. Pašvaldība sedz šo starpību.

Pabalstu — 72 eiro gadā — saņem arī personas, kurām nepieciešamas hemodialīzes procedūras. Šī summa ir paredzēta transporta pakalpojumu apmaksai. Jau februārī spēkā stāsies jauns pabalsta veids. Pašvaldība piešķir pabalstu līdz 36 eiro autotransporta pakalpojumu segšanai bērnu ceremonijās, neizvērtējot personas vai ģimenes materiālo stāvokli. Paredzēts pabalsts arī asins donoriem Vārkavas novada Vecvārkavā rīkotajās asins donoru dienās. Tas drīzumā stāsies spēkā.

Sagatavots pēc Vārkavas novada domes sabiedrisko attiecību speciālistes Maijas Praņevskas sniegtās informācijas

Fotokonkurss «Preiļi un preilieši gadalaiku ritumā» — dāvana pilsētai dzimšanas dienā

Noslēdzies fotokonkurss «Preiļi un preilieši gadalaiku ritumā», kas bija sarīkots par godu Preiļu pilsētas dzimšanas dienai, kas tiek atzīmēta šodien — 11. februārī. Konkurss, ko rīkoja Igora Pliča fotocentrs, Latgales fotogrāfu biedrība, Preiļu galvenā bibliotēka un Preiļu novada dome, notika četrās kārtās: «Ziema», «Pavasaris», «Vasara», «Rudens» un turpinājās gada garumā.

Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas vadītāja Vilhelmine Jakimova, kam bija uzticēta atbildība par izstāžu rīkošanu katras kārtas nolēgumā un citi organizatoriskie jautājumi, «Novadniekam» pastāstīja, ka konkursa nolikums tapa jau 2012. gada nogalē, kad arī tika publiski izziņota konkursa rīkošana. Katras kārtas noslēgumā bibliotēkā tika sarīkota iesniegto fotogrāfiju izstāde. Tās vērtēja žūrija, kurā darbojās Igora Pličs, Inese Martinkus, Velta Popa, Gunārs Vilcāns, Juris Laizāns, Ilona Skorodihina — gan bibliotēkas darbinieki, gan foto profesionāļi. Par labāko fotogrāfiju varēja nobalsot

ari skatītāji. Katrā kārtā tika piešķirta arī Europa Direct informācijas centra (EDIC) Austrumlatgalē balva. Kopumā konkursā piedalījās 16 dalībnieki, trīs no viņiem: Antons Vogulis, Zane Erta, Antoņina Pastare bija dalībnieki visos posmos.

Konkursa pirmajā kārtā «Ziema» piedalījās septiņi dalībnieki. Tika iesniegtas 25 fotogrāfijas. Par trijiem labākajiem darbiem vērtēšanas komisija atzina Jura Laizāna «Mālu pavēlnieks Jezups», Zanes Ertas «Rīts Daugavpils ielā Preiļos», kas saņēma arī EDIC balvu, un Antona Voguļa «Vārti», kurai skatītāji piešķīra arī simpātiju balvu. Otrā posmā «Pavasaris» tēma bija atrisijusi radošo domu, un desmit konkursanti iesniedza 55 fotogrāfijas. Par trijiem labākajiem darbiem žūrija atzina Līgas Upenieces «Ainava», Genādija Zarāna «Parka vārti», kas ieguva arī visvairāk skatītāju simpātiju, Antona Voguļa «Soli». EDIC balvu saņēma Zane Erta par fotogrāfiju «Košās paraleles». Trešā kārtā «Vasara» bija devusi iedvesmu deviņiem dalībniekiem. Konkurss tika sagatavots un iesniegtas 29 fotogrāfijas. Žūrija noteica trīs labākos darbus: Zanes Ertas

● Konkursa «Preiļi un preilieši gadalaiku ritumā» ceturtais kārtas dalībnieki noslēguma pasākumā.

«Sajust siena smaržu», kas saņēma arī EDIC balvu, Līgas Upenieces «Mirkļis pirms negaisa», kas arī skatītāju balsojumā ieguva visvairāk simpātiju, un Gaidas Ivanovas «Mirkļis pirms». Šajā kārtā tika piešķirta vecināšanas balva. To saņēma Antons Vogulis par fotogrāfiju «Sausums».

Pēdējā, ceturtajā kārtā «Rudens» tika iesniegtas 48 fotogrāfijas, kuru autori bija astoņi fotomīļotāji. Labākā nosaukumu ieguva Antona Voguļa darbs «Vārti», Veltas Popas «Ko vecais teikt var jaunajiem» un Zanes

Ertas «Nāk rudens apgleznot Preiļus», kas ieguva arī EDIC un skatītāju simpātiju balvas.

Katras kārtas noslēgums notika bibliotēkā, bet nu paši labākie fotokonkursa visu četru kārtu darbi skatāmi Preiļu novada kultūras centrā, kur ikviens pilsētas dzimšanas dienai veltītā pasākuma dalībnieks un arī citi interesenti varēs aplūkot, kā Preiļus un to iedzīvotājus redz laikabiedri. Izstādē izlikti 40 darbi, — gan tie, kas tika atzīti par labākajiem katrā posmā, gan arī citas žūrijas ievēribu guvušās

fotogrāfijas. Ja bibliotēkā skatāmās izstādēs fotogrāfiju izmērs bija A4 formātā, tad kopsavilkuma izstādei kultūras namā tās sagatavotas lielākas — A3 formātā. Bez tam žūrija noteikusi absolūto uzvarētāju katrā posmā, un domes balvas saņēms Zane Erta, Genādijis Zarāns, Līga Upeniece un Velta Popa, savukārt Antons Vogulis — apbalvojumu par augstvērtīgu profesionālo sniegumu. Pateicības rakstī tiks pasniegti arī visiem fotokonkursa dalībniekiem.

Līvānu novada audzēkņiem starptautiski panākumi

Jēkaba Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skolas, kā arī Jaunsilvas pamatskolas audzēkņi ieguvisi godalgotas vietas XIII Starptautiskajā Vizuālās mākslas konkursā «Es dzīvoju pie jūras». Šogad konkursa tēma bija «Osta».

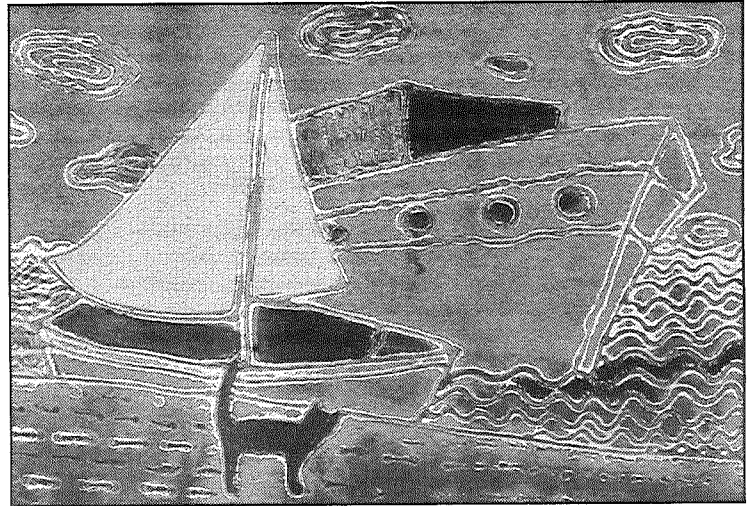
Konkursa darbi tika vērtēti atbilstoši vecuma grupām. J. Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skolas audzēkne Agita Iesalniece ieguva sudraba medaļu 8 — 11 gadu vecuma grupā, savukārt Jaunsilvas pamatskolas audzēkne šajā grupā Dāvis Skreivers

apbalvots ar bronzas medaļu. Mākslas skolas audzēkne Marta Cīrule guva bronzas medaļu 12 — 16 gadu vecuma grupā. Atzinību ieguva šīs skolas audzēkne Anetes Bērzkalnas (8 — 11 gadu vecuma grupā) darbs, Olgas Artamonovas (12 — 15 gadi), Kristiānas Čivčas (12 — 15 gadi), Paulas Kirillovas (16 — 25 gadu vecuma grupā) zīmējumi. Bērnu konkursam sagatavoja skolotājas Solvita Cīrule, Kristīne Valaine un Līga Sliņa.

Mūzikas un mākslas skolas vizuāli plastiskās mākslas programmas pedagogi audzēkņus regulāri aicina un rosina pie-

dalīties konkursos. Šogad vizuālās mākslas konkursā piedalījās bērni un jaunieši no Latvijas, kā arī no Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Bulgārijas, Honkongas, Kazahstānas, Krievijas, Lietuvas, Polijas, Ukrainas, Rumānijas, Serbijas, Tatarstānas, Turcijas. Konkurssam tika iesūtīti 2526 darbi, tajā skaitā 1996 darbi no 185 Latvijas skolām.

● Agitas Iesalnieces zīmējums, par kuru XIII Starptautiskajā vizuālās mākslas konkursā viņa ieguva sudraba medaļu.

Šis un tas par lielisko četrinieku

● Preiļu galvenajā bibliotēkā skatāma Agras Ritiņas, Vijas Stupānes, Ilzes Griezānes un Vēsmas Ušpeles gleznu izstāde «Četru ogu kokteilis». Izstāde aplūkojama līdz 28. februārim.

Dažkārt dzīvi vajag uztvert kā spēli — viegli, nepiespiesti un it kā rotaļājoties. Tā mēs atrodam arī rezultātu, it kā starp citu, bet — pārliecinošu un iedarbīgu.

Jauno mākslinieču — Agras Ritiņas, Vijas Stupānes, Ilzes Griezānes un Vēsmas Ušpeles kopējā sadarbība tiešām ir kā spēle, — tajā piedalās spēles vadītājas, un spēlē esam iesaistīti arī mēs, tie, kas skatāmies, pētām, priecājamies un cenšamies saskatīt viņu darbos tās gleznieciskās kvalitātes, pārliecinošo radošās domas spēku, kas mūs saista un mudina mūs atkal no jauna ticēt ar viņu radītajām gleznām. Četrinieka kopīgās gaitas ir aizsākušas ap 2006. gadu, ilgstošā kopsadarbība ir apliecinājums gleznotāju personību stiprumam, jo tikai pārliecināti mākslinieki var tik ilgstoši strādāt viens otram līdzās, papildinot viens otru,

saglabājot individuālo raksturu, vēl vairāk — to izkopjot un ar katru radošo darbu atrādišanu publiski apliecināt, ka radošais individuālais rokraksts tiek izkopts arvien pilnīgāk.

Visas gleznotājas ir no Latgales. Vija dzīvo Riebiņu novada Kastūrē un audzina piecus dēlus, atrodot laiku arī gleznošanai, ko viņa ir apgūvusi Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) Latgales filiālē, ir mākslas bakalaure. Ilze ikdienā vada Latgales mākslas un amatniecības centra darbu Līvānos, arī LMA ieguvisi mākslas bakalaure grādu un gleznošanai nopietni pievērsusies no 2006. gada. Vēsma dzīvo Maltas novada Garkalnos un radošo spēku sevi apzinājusies jau vidusskolas laikā, tāpēc arī studējusi gleznošanu LMA LF un ieguvisi mākslas bakalaure grādu. Agras radošais ceļš ir ilgstošs un cieši saistīts ar viņas kā pedagoga darbu kopš 1997. gada, arī viņa stu-

dējusi LMA un vēlāk ieguvisi arī maģistra grādu mākslā LMA.

Radoša sadarbība aizsākusies pirms gadiem septiņiem, kad jaunās mākslinieces uzsāka kopīgi doties plenēros, lai gleznotot dalītos pieredzē, pārdzīvojumos, atpūstos, smeltos spēku un pārliecību par izvēlēto radošo ceļu nepieciešamību, jo tas, ko varam dēvēt par mākslu, ir atradis neatgriezenisku izpausmi visās četrās personībās.

Ilzi Griezāni raksturo izsvērtu, mierīgu kompozīciju veidošana uz gleznieciskās virsmas, izmantojot krāsu uzlikšanas variācijas, biezas faktūras veidošana kontrastā ar gandrīz caurspīdīgu, vieglu krāsu uzlicieni. Niansētu glezniecisko izteiksmes līdzekļu meklējumi, kas atklāj gleznojamos vides emocionālu pārdzīvojumu, bet tas viss kalpo vienam mērķim — izraisīt skatītājos līdzpārdzīvojumu un īpašu intīmu noskaņu attēlojamās vides uztverē.

Viju Stupāni glezniecībā interesē gleznieciskā virsma kā kvalitāte, kurā savstarpējās spēles rada faktūru dažādie uzlicieni, gleznas laukumu savstarpējā saskaņa, pārklāšanās vai tieši otrādi — kontrasti plaknē rada vibrācijas, kuras izraisa uztverē noteiktas pakāpes pārdzīvojumu. Lielo laukumu spēles Vija saskata gan jūras struktūrā, gan ainavā un arī klusajās dabās.

Agras Ritiņas gleznieciskā pieeja balstās zināšanās, kas uz gleznieciskās virsmas kārtojas kā viegla rotaļa, kurā spēles dalībnieki — krāsa, audekls, otas triepiens, špakteļa lāpstiņas paviršais uzliciens komponējas un veido pārliecinošu, semantiskām zīmēm pildītu glezniecisko vidi. Radošā pieeja — viegla, neuzspiesta, bet pārliecinoša.

Vēsmas Ušpeles darbu gleznieciskais spēks ir dažādu izteik-

smes līdzekļu mērķtiecīgā lietojumā, kurā dominē radošais spēks, intuitīvās zināšanas par gleznojamo tēlu, vidi, objektiem. Mākslinieciskā vide Vēsmas darbos veidojas ar ekspressīvu krāsu uzlicieni, kurā intensīvi veidota faktūra mijas ar maigi izstrādātu virsmu. Autore visbiežāk izvēlas lielu formātu darbus sava mākslinieciskā spēka vispusīgajam apliecinājumam.

Ir paties prieks baudīt četru mākslinieču — Agras, Vijas, Vēsmas un Ilzes radošo sniegumu, allāz pārliecinoties, ka sastopamies ar patiesiem talantiem, kuru radītprīeks un varēšana ir apliecinājums viņu personības spēkam.

Mākslas maģistre un ilgstoša Vijas, Vēsmas, Agras un Ilzes darbu vērotāja E. Vasilevska

Arī šogad uzmanīgi lūkosimies dabā

Gada augs — sīpola radnieks lakis

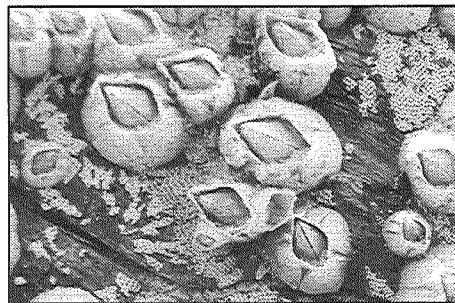
Latvijas Botāniķu biedrība par gada augu izvēlējusies laksi jeb mežtoku. Laksis ir sīpola radnieks, sastopams savvaļā lekno dabiskos platlapju mežos un krūmājos upju ielejās. Tam raksturīgas divas lancetiskas lapas, kas līdzīgas maijpuķiņu lapām, bet pazemē slēpjas sīpols.

Laksis ir Eiropas suga — sastopams no Skandināvijas līdz pat Vidusjūrai, Balkāniem un Kaukāzām. Tomēr Latvijā lakis ir retums, jo šeit tas aug tuvu izplatības areāla austrumu robežai. Pie tam lakšu sastopamību samazina mežstrāde. Lakšim patīk koku radītā ēna. Ne velti daudzās Eiropas valstīs, arī Latvijā, lakis ir suga, ko pētnieki pamatoti uzskata par dabisku un bioloģiski vērtīgu meža iemītnieku.

Maija beigās un jūnija sākumā lakši dižojas ar skaistu baltu ziedu čemuru, bet vasaras otrajā pusē to mežā atrast ir grūti. Tieši ziedēšanas laikā lakši spēcīgi smaržo pēc kiplokiem, šādi pievilinot gardēžus. Taču jāatceras, ka Latvijā lakis ir reta, īpaši aizsargājama suga, kas iekļauta arī Latvijas Sarkanajā grāmatā, tāpēc to plūkt, griezt vai rakt savvaļā ir aizliegts. Ja ļoti gribas, tad labāk iegādāties lakša sēklas vai stādījumus un gastronomiskiem nolūkiem izaudzēt pašu dobē.

Ne tikai cilvēki labprāt mielojas ar lakšiem. Auga nosaukums latīņu valodā (*Allium ursinum*) nozīmē «lāču sīpols», kas norāda, ka arī brūnajiem lāčiem lakis ir liels gardums. Tie mēdzot izrakāt meža zemesdzi, lai piekļūtu iekārotajiem sīpoliem. Lakši par kārumu uzskata arī meža cūkas.

Gada bezmugurkaulnieks — divainā jūraszīle

Latvijas Entomoloģijas biedrība par gada bezmugurkaulnieku izvēlējusies parasto jūraszīli. Tā ir glieta, taču invazīva vēzveidīgo suga, kas sastopama Baltijas jūrā.

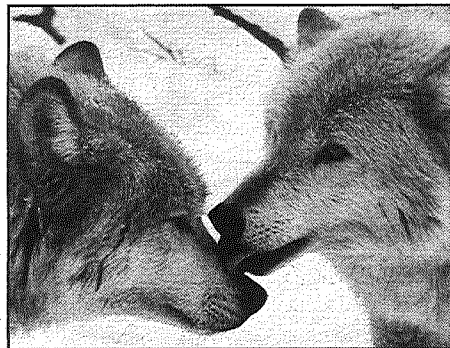
Jūraszīles pieder pie sprogkājvēžiem, kas evolūcijas gaitā ļoti pārveidojušies. Šos baltiem jūtas dārgakmeņiem pielīdzināmos dzīvniekus var atrast gandrīz visu pasaules jūru un okeānu piekrastēs, lēš, ka uz Baltijas jūru tie atceļojuši no Amerikas. To čaula ir veidota no sešām baltām vai bēšām kaļķu plāksnēm, kas, kopā sastiprinātas, veido konusam līdzīgu čaulu. Ķermeņa izmērs ir atkarīgs no jūras sāļuma, jo sāļāks ūdens, jo prāvāka jūraszīle. Pieaugusi jūraszīle visu mūžu dzīvo jūrā, piestiprinājusies pie kāda cieta substrāta. Ik reizi, kad dzīvnieks barojas, tas caur čaulas atveri izbīda pušķim līdzīgus smalkus taustekļus, kuros saķeras garām peldošais planktons.

Jūraszīles ir hermafrodīti — organismi,

kuros mājā gan sievišķais, gan vīrišķais dzimums vienlaicīgi. Šī iemesla dēļ jūraszīles spēj pašas sevi apauglot. Tomēr visbiežāk kolonijās augošie vēziņi apmainās ar ģenētisko materiālu caur tādu kā vulkāna atveri, izvirzot savam ķermeņa izmēram neparasti garu vīrišķo dzimumorgānu, ar ko tiecas aizsniegt līdzās esošās jūraszīles. No olām izšķiļas kāpuri, kas brīvi peld kopā ar planktonu. Sešas nedēļas pēc kāpura izšķīšanās tas ir gatavs apmesties uz pastāvīgu dzīvesvietu un metamorfozes ceļā pārvēršas par pieaugušu jūraszīli. Salīdzinoši niecīgā ūdens sāļuma dēļ Baltijas jūrā mītošās jūraszīles parasti vairojas vienu reizi gadā, to mūža ilgums ir ap divi gadi.

Informāciju par jūraszīļu novērojumiem var ievietot www.dabasdati.lv.

Pretrunīgi vērtētais vilks — gada dzīvnieks Latvijā

Latvijas Dabas muzejs informē, ka šī gada dzīvnieks ir pelēkais vilks — vislielākais suņu dzimtas savvaļas pārstāvis. Atšķirībā no suņa vilkam ir augstāks skausta apvidus, īsāks purns un platāka piere, acis izvirzītas vairāk uz sāniem un novietotas ieslīpi. Vilks neceļ asti augstāk par muguras līniju un nekad nesavij to gredzenā.

Mūsdienās vilku galvenais apdzīvotais biotops ir meži, jo tur plēsēji jūtas visdrošāk. Purns viņi izmanto grūti pieejamās salīgas, lai ierīkotu drošus midžēņus un ziemas laikā glābtos no medniekiem.

Pelēcis ir viens no vispretrunīgākajiem dzīvniekiem. Tas gan pozitīvi atspoguļots heraldikā — dzimtu ģerboņos, gan negatīvi — pārdzīvojot iznīcināšanas periodu Rietumeiropā. Jau maziem bērniem ar pasakām tiek iestāstīts, ka vilks ir ļauns dzīvnieks, lai gan vajadzētu domāt par vilku kā bioloģisko daudzveidību veicinošu un skaistu dzīvnieku.

Vilks Latvijā ir aizsargājams dzīvnieks, tomēr atšķirībā no citām Eiropas valstīm Latvijā un visā Baltijā vilkus ir atļauts medīt. Mērķis ir stabila vai nedaudz pieaugoša vilku populācija. Tāpat mednieki ir ieinteresēti vilku saglabāšanā, ar savu rīcību viņi veido dzīvniekos bijību pret cilvēkiem, lai vilki cilvēkus uztvertu kā bīstamus un tiem neuzbruktu.

Visu gadu Dabas muzejā būs apskatāms speciāli vilkam veltītais stends.

Gada koks — parastā zirgkastaņa

Zirga gadā Latvijas Dendrologu biedrība par gada koku nominējusi parasto zirgkastaņu. Šo koku Latvijā iedzīvotāji uzskata par vietējo sugu, jo tā jau vairākus gadu simtus kultivēta Latvijas teritorijā, lai gan tā šīs dzimtene ir Dienvidēiropā — Albānijā.

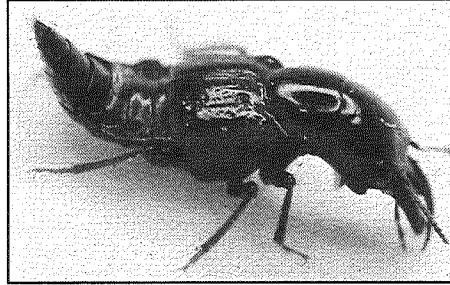
Kastaņas vārdu koks ieguvis istajai kastaņai līdzīgo adaitaino augļu un lielo, brūno sēkļu dēļ. Atšķirībā no istās kastaņas zirgkastaņas sēklas sensenis izmantotas zirgu barībai, tāpēc koks iemantojis zirgkastaņas nosaukumu.

Rietumeiropā un Centrāleiropā tā vietām jau tiek uzskatīta par invazīvu citzemju sugu. Parastās zirgkastaņas gājienam, skaistumam un līdz ar to popularitātei dārzos un parkos

uzradies nopietns drauds. Arī Latvijā jau vairākus gadus parastās zirgkastaņas lapas pārklājas brūniem plankumiem un sakalst — koki zaudē dekoratīvitāti. Vainīgs ir dažus milimetrus garš taurenītis — zirgkastaņu raibkode jeb minējošā kode *Cameraria ohridella*, kuras kāpuri barojas ar lapas mīkstajiem audiem. Vietās, kur kāpuri barojas, atmirst un nobrūnē lapas epiderma, tā rodas neglītie plankumi.

Kamēr zirgkastaņu kodei nav uzradies kāds pašu kodi pārtikā izmantojošs nelabvēlis, dendrologi rekomendē dārzu un parku ierīkošanā izmantot citas zirgkastaņu sugas — sarkano zirgkastaņu, asinssarkano zirgkastaņu, hibrīdo zirgkastaņu, neievērojot zirgkastaņu vai dzelteno zirgkastaņu.

Gada kukainis — baraviku un beku draugs

Latvijas Entomoloģijas biedrība par 2014. gada kukaini izvēlējusies Mannerheima išspāmi (*Oxyporus mannerheimii*).

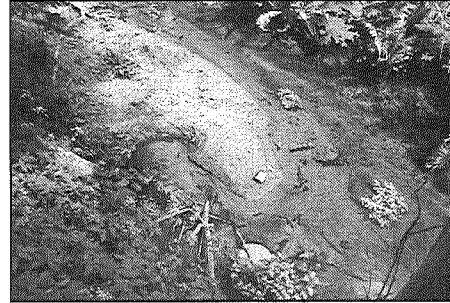
Šis kukainis ir dažādas cepuriņu sēnes un piepes apdzīvojoša vaboļu suga. Citu sēnēs sastopamo kukaiņu vidū šī suga izceļas ar savu interesanto izskatu un aizsargājamas sugas statusu.

Mannerheima išspānis ir neliela — septiņus līdz deviņus milimetrus gara — spoži melna vaboliņa ar slaidu ķermeni un sausinātiem sešspāņiem. Šī suga ir nosaukta par godu sēņu pētniekam no Somijas Kārļa Gustava Mannerheima vārdā.

Pirmais, kas parasti pievērsis cilvēku uzmanību, ieraugot Mannerheima išspāni uz kādas baravikas virsmas, ir tā neparastais galvas izskats. Vabolei ir salīdzinoši neproporcionāli liela, gandrīz četrstūraina galva, kas ir tikpat plata kā pārējais ķermenis. Galvas priekšā ir novietots milzīgu žokļu pāris, kas atstāj «līdz zobiem bruņota» kukaiņa iespaidu.

Mannerheima išspānim Latvijā ir līdzīgas vēl divas citas, biežāk sastopamas šīs pašas ģints sugas, taču to ķermenis nav vienkrāsaini melns. Sēņojot pievērsiet uzmanību, jo gada kukainis ir sastopams galvenokārt uz baravikām, bērzu bekām, retāk — uz piepēm.

Korkuļu ūdensrijējs — gada ģeoloģiskais objekts

Šoreiz gada ģeoloģiskais objekts nāk no Sēlijas — eksperti no Latvijas Petroglīfu centra (LPC) izvēlējušies Korkuļu ūdensrijēju, kas atrodas Jaunjelgavas novada Sērenes pagastā.

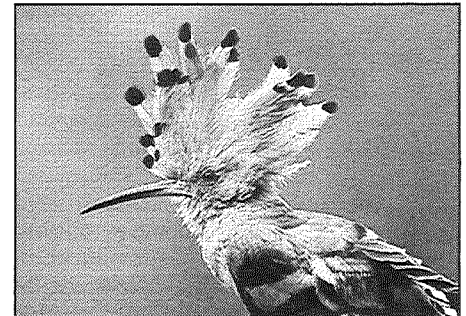
Korkuļu ūdensrijējs kopā ar sausgultni ir Latvijā reti ģeoloģisks un hidroloģisks objekts. Nelielā Korkuļu upīte aiztek pazemē un pēc apmēram puskilometra iztek Lauceses upītes sāngravā. Kopš 2001. gada Korkuļu sausgultnei ar pazemes upi ir valsts aizsargājamā ģeoloģiskā un geomorfoloģiskā dabas pieminekļa statuss, tā ir arī Eiropas nozīmes *Natura 2000* vieta.

Korkuļu ūdensrijējs atrodas Daugavas kreisā krasta pietekas Lauceses upītes tuvumā netālu no Jaunjelgavas — Jēkabpils šosejas, iepretim Aizkraukles pilsētai. Tas ir samērā populārs tūrisma objekts, šī gada maijā tur tiks organizēts izglītojošs pasākums.

Gada nominācija piešķirta ar mērķi rosināt šī objekta sakopšanu un izpēti, kā arī pievērst sabiedrības uzmanību Latvijā reti sastopamiem ģeoloģiskiem veidojumiem, tajā skaitā

ūdensrijējiem un sausgultnēm. Līdzīgi objekti atrodami tikai dažviet Daugavas krastos, Gaujienas, Ieriķu un Līgatnes apkārtnē.

Gada putns — krāšņais pupuķis

Latvijas Ornitoloģijas biedrība par 2014. gada putnu izvēlējusies pupuķi — krāšņu un Latvijā reti sastopamu putnu, ko tautā izsenis dēvē par bada dzeguzi. Putnu vērotāju un speciālistu uzdevums šogad ir noskaidrot, kur Latvijas pupuķi pavada ziemu, kādas ir viņu ligzdošanas vietas.

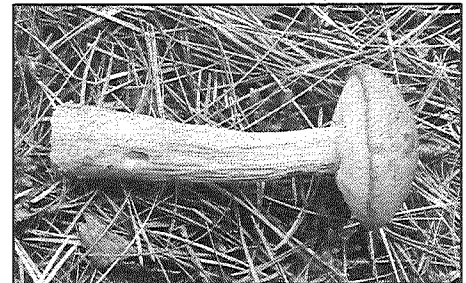
«Gada putna» akcijas koordinators Viesturs Ķerus aicina iedzīvotājus ziņot par katru pupuķu novērojumu gadījumā. Īpaši svarīgas ir ziņas par pupuķu ligzdām. Novērojumus varēs reģistrēt portālā www.dabasdati.lv, sūstīt par e-pastu: viesturs@lob.lv vai pastu: LOB, a.k. 105, Rīga, LV—1046.

Pupuķis ir viens no Latvijas krāšņākajiem putniem. Šī suga te ir reti sastopama, kas skaidrojams ar dabiskiem apstākļiem — pupuķis ir dienvidnieks, Latvijā atrodas uz tā izplatības areāla ziemeļu robežas.

Kopš 2006. gada pupuķu pētījumi notiek Ādažu poligonā, kur izvietoti sugas ligzdošanai piemēroti būri. Pērnā gada nogalē ar Aizsardzības ministrijas atbalstu tika palielināts būru skaits, kas ļaus pētniekiem iegūt vairāk informācijas. Ar Šveices Ornitoloģijas institūta līdzdalību 19 Latvijas pupuķi aprīkoti ar ģeolokatoriem — nelielām ierīcēm, kas reģistrē gaismas intensitāti un pulksteņa laiku. Pēc šiem datiem iespējams noteikt aptuvenu putna atrašanās vietu. Taču, lai datus iegūtu, putni vēlreiz jānoķer.

Pupuķa gadam par godu tiks rīkots zīmējumu konkurss bērniem, bet pieaugušie varēs piedalīties pupuķu fotogrāfiju konkursā.

Gada sēne — dzislika beka — svešzemiece

Latvijas Mikologu biedrība par gada sēni izraudzījusi dzislika beku — par to, ka pērnruuden tā ļoti spēji un uzkrītoši pietiekusi savu klātbūtni Latvijas sēņu valstībā.

Septembrī uz Dabas muzeja sēņu izstādi vairāki apmeklētāji atnesa no dažādām jūras piekrastes vietām sēnīti, līdz šim neredzētas beciņas ar sarkanbrūnu cepurīti un krasi izteiktu smalku dzisliķu uz slaidā kātiņa. Vēlāk izrādījās, ka tā ir *Boletus projectellus* — suga, kas daudzus gadu desmitus bijusi zināma vienīgi Ziemeļamerikā, vēlāk arī Taivānā. Tikai pagājušā gadsimta beigās tā pamanīta arī Eiropā — konkrēti, Lietuvā, Kuršu kāpā, kur līdz atklājuma publikošanas brīdim 2007. gadā paspējusi jau pamatīgi izplatīties. Arī pērnruuden Latvijā tā atrasta tikai piejūras kāpu zonā, ne tālāk kā vienu kilometru no krasta. Kā stāsta Latvijas mikologi, izceļot šīs bekas zīmīgo izskatu īpatnību, tā latviski arī nosaukta par dzislika beku.

Beka aug zem priedēm, tā ir prāvu izmēru stobriņsēne, kuras diametrs ir no četriem līdz 20 centimetriem. Cepurītes virsmziņa ir sarkanīgi brūnā krāsā un lēvainās stiepjas pāri malai. Bekai ir samērā tievs garš kāts, ko klāj izteikts, reljefis dzisliķums. Mikostums ie-vainojumu vietās iekrāsojas dzeltenīgi vai gaiši brūns.

Dzislika beka ir ēdama, un to var izmantot arī dzijas krāsošanā.

Sagatavoja L.Kirillova

Tas, kas saldāks par medu — miegs

Zināms, ka miegs ir labas omas un pašsajūtas radītājs — ne velti to dēvē par labākajām zālēm pret visām slimībām, bet sievietes uzskata par skaistuma avotu.

Miegs ir mūsu pavadoņi no dzimšanas brīža. Vidēji savas dzīves laikā noguļam 27 gadus. Tomēr dažkārt miega peļņa vakaros kavējas. Brīdī, kad cilvēks vairs nespēj normāli funkcionēt, — strādāt, atpūsties, kad trūkst enerģijas, pārņem apātija, kad dienas laikā sāk gulēt pie galda vai aizmieg pie stūres, ir pamats satraukumam.

Pats pirmais, kas jāievēro bezmiega novēršanā, ir miega higiēna, ieradumi, problēmas izpratne un pasākumu komplekss, lai situāciju uzlabotu. Nevajadzētu bezmiegu uz karstām pēdām ārstēt ar zālēm, doties pie ārsta un lūgt recepti. Vispirms ir jāmēģina novērst bezmiega cēloņi, jāmaina ieradumi. Ja visu dienu neko nedarāt, dīki vadot laiku pie televīzora, turpat ēdat, ir pilnīgi saprotams, ka ar miegu būs problēmas. Savukārt, ja esat enerģisks, strādājāt darbu, kas sniedz gandarījumu, ja pēc darba dodaties sportot, vakars mājās paies bez stresa, jaukā un mierīgā gaisotnē, tad arī nakti izdosies labi izgulēties un problēmu nebūs.

Tomēr ir gadījumi, kad cilvēks pats saviem spēkiem ar sliktu miega problēmu galā netiek. Tad jādodas pie speciālista, vislabāk — pie miega speciālista. Ja kādam trīs mēnešus ir miega traucējumi,

to jau dēvē par hronisku bezmiegu, norāda miega speciālists Juris Svāža.

Veselīga miega profilakse

Optimālais miega režīms ir septiņas, astoņas stundas. Ir svarīgi ievērot pareizu miega higiēnu — jārada atpūtai atbilstoši apstākļi, lai telpa nebūtu pārāk silta, nebūtu lieku trokšņu. Gulta domāta tikai gulēšanai, tā nav vieta, kur skatīties tele-

vīzoru, ēst vai strādāt. Ja uzreiz aizmigt neizdodas, nav jāvērtās gultā, bet jāceļas augšā un jāpūc kaut kas darīt.

Liela daļa no mums miegā krāc. Par krākšanu vien nebūtu jāuztraucas, tā bieži vien nav medicīniska rakstura problēma, bet gan sociāla, kas traucē tuviniekus. Tomēr daļai krācēju sastopami elpošanas traucējumi, kas var izrādīties nopietna problēma.

Dabas līdzekļi pret bezmiegu

Pasiflora — leģendām apvīts augs. Stāsta, ka savu nosaukumu (pasīvā puķe) tā ieguvusi tādēļ, ka antikie augstmaņi ar skaisto ziedu greznojuši telpas un pamānījuši, ka to klātbūtnē mēdz iesnausties. Vai stāsts ir patiess, vairs neuzzināsim, taču tas, ka pasifloras ekstrakts var palīdzēt iemigt, gan ir skaidra patiesība, jo palīdz pacientiem sekmīgāk pārvarēt iemigšanas barjeru.

Baldriāns — mazās devās palīdz likvidēt vakara trauksmi un pasargā no biežas mošanās nakts laikā.

Apinis — ļauj pagarināt miega ilgumu. Ne velti mūsu vecmāmiņas nemierīgiem mazuļiem pildīja apīņu spilventiņus.

Likumi saldākam miegam

✓ Neēdiet pirms miega. Divas stundas pirms gulēšanas var uzkost vienīgi ko gremošanas sistēmai viegli pārstrādājamu (augļus, skābpiena produktus).

✓ Dodieties pie miera ne vēlāk kā ap desmitiem, vienpadsmitiem vakarā, labākais laiks miegam ir no pulksten 23.00 līdz 5.00 no rīta.

✓ Ja ļoti nepieciešams pagulēt dienā, neguliet ilgāk par 25 minūtes.

✓ Gulēt labāk uz gludas, pacietas virsmas, lai nerastos asinsrites traucējumi.

✓ Ieteicams gulēt uz sāna un mainīt miega pozu no viena sāna uz otru.

✓ Labāk, lai ir vēss, no caurvēja gan jāizvairās.

✓ Telpā gulēšanai nevajadzētu atrasties mehāniskiem priekšmetiem, kas rada troksni, kā arī izgaismotām elektroniskām ierīcēm.

✓ Nepalieciēties gultā, kad esat pamodušies.

✓ Neejiet gulēt satraukti un uzbudināti.

✓ Ja labi iemiegat, skatot mūzikai, jāizvēlas nomierinoša rakstura skaņdarbi.

✓ Nelietojiet alkoholu vai kofeīnu saturošus dzērienus pirms miega.

✓ Labam miegam palīdz silta duša vai vanna pirms gulētiešanas.

✓ Arī brīvdienās saglabāriet ierasto miega režīmu.

✓ Dodieties gulēt tikai tad, kad sajūtat miegainumu. Ja 20 minūšu laikā nevarat iemigt, labāk sāciet kaut ko darīt un atgriezieties gultā, kad miegs parādās.

✓ Gulamistaba ir tikai miegam (arī seksam un laika pavadīšanai slimības reizē).

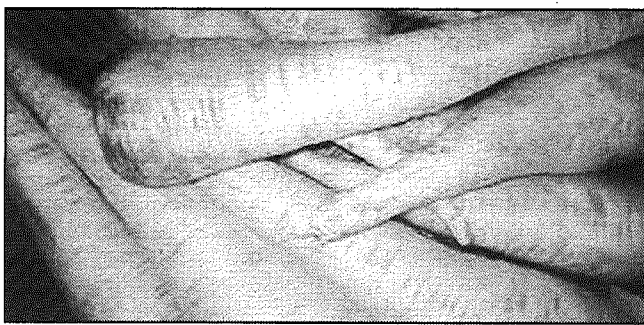
✓ Izstrādājiet sev piemērotus rituālus pirms miega.

Pastinaks — garšīgs un veselīgs

Pastinākā esošās ēteriskās eļļas furokumarīni, askorbinskābe, šķiedrvielas, olbaltumvielas piešķir tam īpašības, kas ne vienmēr saistītas ar gastronomiju. Galvenās partinaka īpašības ir efektīva ēstgribas rosināšana, spazmolītiska iedarbība gremošanas traucējumu gadījumos, spēja izšķīdināt akmeņus un smiltis nierēs. Turklāt tas iedarbojas kā teicams urindzenošs līdzeklis.

Ārstniecībai izmanto pastinaka uzlējumus vai novārijumus. Novārijumu, ko lieto pret visām minētajām kaitēm, gatavo šādi: ēdamkaroti žāvētu lakstu vai tējkaroti sasmalcinātu sakņu aplej ar divām glāzēm ūdens un 10 minūtes vāra uz vidējas uguns. Vienu nedēļu dzer pa 1/4 klāzes trīs reizes dienā 20 minūtes pirms ēšanas, pēc tam vēl nedēļu, bet nu jau pa 3/4 glāzes.

Pastinaka uzlējums ir teicams tonizējošs līdzeklis, to iesaka lietot pret vispārēju organisma vājumu pēc smagām

slimībām. Uzējuma pagatavošanai ņem divas ēdamkarotes sasmalcinātu sakņu un trīs ēdamkarotes cukura, aplej ar glāzi verdoša ūdens, astoņas stundas nostādina un lieto pa vienai ēdamkarotei 3 — 4 reizes dienā pusstundu pirms ēšanas.

«Mājas Dakteris»

PADOMS

Atjaunosim mājas aptieciņu

Speciālisti skaidro, ka nav nekādas vajadzības mājas aptieciņā ilgstoši glabāt medikamentus un līdzekļus, tā teikt, visiem dzīves gadījumiem. Ja vasarā, piemēram, aktuāli ir līdzekļi pret odiem un to radīto niezi, tad ziemā aktuāli ir līdzekļi pret kaklā iemētušos krekšķi vai iesnām.

Kas pašlaik ir svarīgs?

✓ Imunitāti stimulējošie līdzekļi. Liela slodze darbā vai skolā, gaiss auksts un drēgns — samazinās organisma aizsargspējas un sāk attīstīties dažādas respiratorās (elpošanas orgānu) slimības. Var lietot C vitamīna preparātus, līdzekļus, kas satur chināciju vai greipfrūtu sēkliņu ekstraktu.

✓ Līdzekļi, kas cīnās ar kakla sāpēm un iekaisumu. Kas kuram patīk labāk — aerosoli, sūkājāmās tabletes vai mutes dobuma skalošanas līdzekļi.

✓ Līdzekļi pret klepu. Sirupi, tabletes, aerosoli. Vēlams, lai rokas stiepiena attālumā būtu preparāti sausam un mitram (atkrēpojošam) klepum, jo nepieciešama iekšēja ārstēšana.

✓ Līdzeklis iesnu ārstēšanai. Asins-

vadus sašaurinošie līdzekļi, kas atvieglo elpošanu un samazina deguna tūsku, vai līdzekļi, kas satur dabiskās ēteriskās eļļas. Noder arī degunu aizsargājošie līdzekļi. Tās ir ziedes, ko smērē deguna dobumā, un kas noder arī kā profilaktisks līdzeklis.

✓ Pilienu ausu sāpēm. Ja saaukstēšanās laikā mēdz iekāst ausis, noderīgi aptieciņā turēt pretiekaisuma ausu pilienus.

✓ Sildošie līdzekļi un dabiskas ēteriskās eļļas, piemēram, sinepju plākssteri, dižegles eļļa.

✓ Jāpārliecinās, vai mājās ir termometers. Ja ir — vai darbojas?

Vai ir viss nepieciešamais?

✓ Temperatūru pazeminošie un pret-sāpju preparāti. To aktīvā viela var būt, piemēram, paracetamols vai ibuprofēns.

✓ Dezinficējošs līdzeklis. Noder sīku, sadzīvē iegūtu brūču apstrādāšanai. Klasika — ūdeņraža pārskābe vai joda spirta šķīdums, bet var izmantot mūsdienīgus antiseptiskus līdzekļus, kurus var lietot gan uz ādas, gan uz gļotādas.

✓ Pārsienamie līdzekļi — marles saites, plākssteri, salvetes.

✓ Vēdera absorbents, kura aktīvā viela ir, piemēram, melnā ogle vai diosmektīts. Noder saindēšanās un vēdera vīrusa gadījumā. Savukārt, ja notiesāta pārāk sāta malīte, var noderēt fermentu preparāti.

✓ Nomierinošie un sirds līdzekļi, piemēram, baldriāna pilieni.

Neaizmirstiet pārrevidēt

Aptieciņu vajadzētu pārrevidēt divas reizes gadā, pārbaudot, vai kādam no līdzekļiem nav beidzies derīguma termiņš. Ja ir, jānes uz aptieku, kur gādā par nederīgo medikamentu savākšanu un pareizu utīlīzēšanu.

Aptieciņu vajadzētu glabāt tumšā, sausā un bērniem nepieejamā vietā, medikamentiem jābūt savā oriģinālajā iepakojumā, kopā ar lietošanas instrukciju.

Viens no būtiskākajiem ieteikumiem — lietot tikai tādos preparātos un tādos gadījumos, kas ir zināmi un atkārtojas. Ja kādi slimības simptomi parādās pirmo reizi vai ir ilgstoši, noteikti jādodas pie ārsta. Aptieciņa nav domāta pašārstēšanai vai eksperimentiem, tā paredzēta pirmās palīdzības sniegšanai.

Herpes vīruss — nelūgts viesis uz mūžu

Visbiežāk vīrusi iekļūst cilvēka organismā, padara savu darbu un pazūd — paliek tikai antivielas un komplikācijas, ja tādas ir radušās. Tomēr ir daži izņēmumi, piemēram, herpes vīruss, kas ieperinās muguras smadzeņu ganglijos uz palikšanu un gaida savu «zvaigžņu stundu», kad cilvēkam būs novājināts organisms un herpes vīruss varēs izpausties visā savā krāšņumā — izsitumu veidā (aukstumpumpas, izsitumi uz ķermeņa) vai galvassāpēs.

Lai gan ar herpes vīrusu ir inficēta lielākā daļa pasaules iedzīvotāju, visbiežāk šis vīruss atrodas pasīvā stadijā, nekādi neliecina par savu klātbūtni un netraucē tā nēsātājam normāli dzīvot. Herpes vīrusiem, tāpat kā gripai, ir vairāki paveidi, un ar tiem var inficēties kontakta ceļā — ieberzējot ādā vai acīs.

Tāpat kā jebkurš vīruss, arī herpe savas aktīvās darbības laikā teorētiski var komplīcēties ar meningītu — smadzeņu apvalka iekaisumu — un citām vairāk vai mazāk nopietnām slimībām. Akūtā stadijā pret herpes vīrusu var pielietot pretvīrusu preparātus, bet hroniskā stadijā pretvīrusu terapija vairs nebūs efektīva. Tomēr herpes vīruss nav nemaz tik nevainīgs kā mums dažkārt šķiet — ļoti reti, bet ir gadījumi, kad tas var bojāt perifērās nervu šūnas, un rezultātā var attīstīties hroniskas neiroloģiskas sāpes jebkurā ķermeņa rajonā, ko atvieglo var tikai spēcīgi pretsāpju medikamenti.

Herpes vīruss var izraisīt arī hronisku nogurumu, jo ķermenis tiek pastāvīgi novārdzināts ar vīrusa klātbūtni, un vienīgā recepte, kā ar to cīnīties, ir veselīga dzīvesveida ievērošana — pilnvērtīgi jāēd un jāguļ, jāsporto, jāuzturas svaigā gaisā un, protams, nevajadzētu smēķēt un lietot alkoholu. Ja cilvēks visu laiku jūtas noguris, viņam ir grūti sevi piespiest sportot, bet tas ir jāpārvar un kaut vai jādodas ilgākā pastaigā pa mežu.

«Veselības Rokasgrāmata»

RĒZEKNE

Bezmaksas internets slimnīcā

No 2014. gada janvāra Rēzeknes poliklīnikas apmeklētājiem, kā arī slimnīcas pacientiem un ciemiņiem pieejams bezmaksas internets, nodrošinot ērtas saziņas un brīvā laika pavadīšanas iespējas.

Sadarbībā ar «Lattelecom» slimnīcas telpās ierīkots 41 WiFi punkts, veidojot pārklājumu visās nodalās. WiFi lietošanai jāizvēlas tīkls «Lattelecom — free».

Lēmums izvietot plašu un stabilu bezmaksas bezvadu interneta pieslēgumu slimnīcā pieņemts, balstoties uz kopējo tendenci — pieaug WiFi lietotāju skaits un pieejamība visā Latvijā. Bezvadu internets būtiski atvieglos piekļuvi informācijai cilvēkiem, kuriem jāpavada laiks ārstniecības iestādē.

«Pateicoties bezmaksas WiFi, Rēzeknes slimnīcas pacientiem nav ierobežojumu savā darbības jomā, jo ir rasta iespēja attālināti strādāt, mācīties un iegūt aktuālāko informāciju. Informācijas ātra un kvalitatīva apmaiņa at-

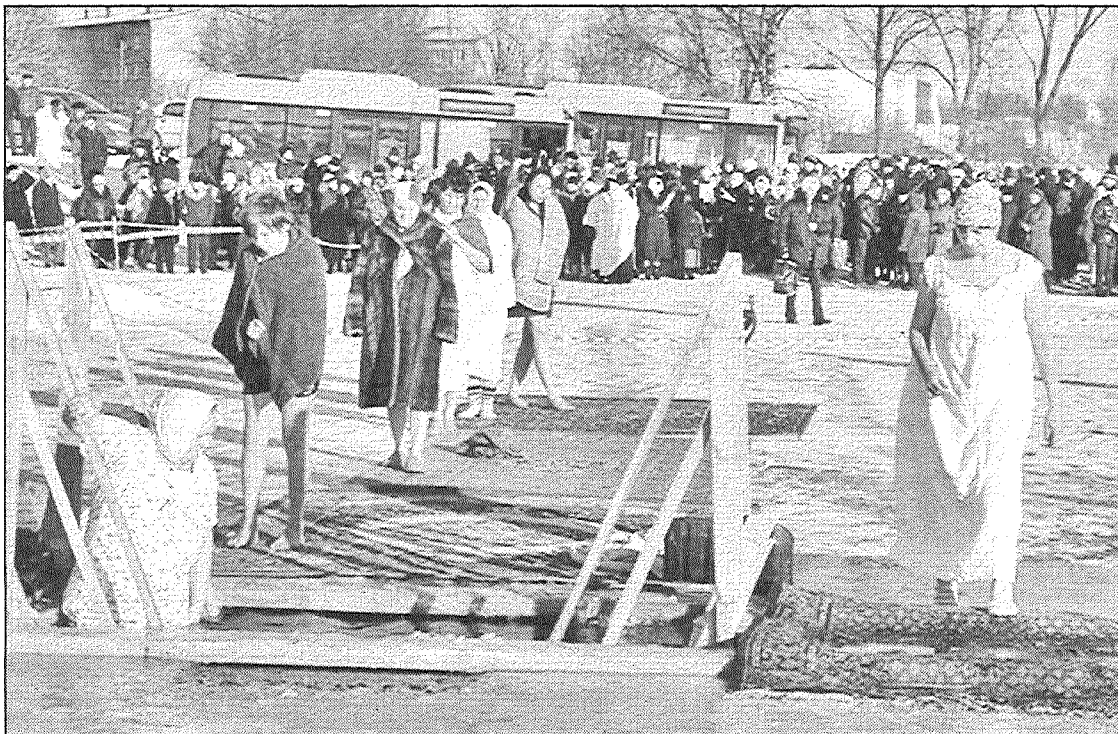
vieglo arī personāla darbu un dod iespēju visiem iegūt viņiem svarīgas ziņas,» par bezvadu internetu stāsta Rēzeknes slimnīcas valdes locekle Irēna Rimša.

«Nonākot slimnīcā, īpaši, ja tas noticis neplānoti, kļūst aktuāls sakaru jautājums. Kā sazināties ar radiem, draugiem un kolēģiem? Mūsdienās tas nav iedomājams bez interneta. Bezmaksas WiFi pieejams par brīvu, turklāt — bez datu apjoma limita. Tā ir arī iespēja datorā, planšetē vai viedtelefonā skatīties interneta TV, isinot laiku medicīnas iestādē,» par bezmaksas WiFi priekšrocībām stāsta «Lattelecom» interneta un balss biznesa daļas direktors Edgars Strods.

Patlaban Rēzeknes slimnīcas teritorijā ir lielākā bezmaksas WiFi teritorija pilsētā. Lidz ar brīvās WiFi teritorijas atklāšanu slimnīcā bezmaksas WiFi tīkls «Lattelecom — free» rēzekniešiem pieejams aptuveni 60 adresēs. Decembrī bezmaksas WiFi unikālo lietotāju skaits Rēzeknē pietuvinājies 1489.

«Rēzeknes Vēstis»

Dienā, kad kristīja Jēzu

● 19. janvāri uz Kovšu ezera.

Pareizticīgo kristiešu lielajos svētkos, Kunga Kristīšanas dienā, arī Rēzeknē pareizticīgie devās Krusta gājienā uz Kovšu ezeru, kur bija ierīkots ālīngis ūdens svētīšanai.

Ūdeni svētīja Rēzeknes Svētās

Dievmātes Piedzimšanas baznīcas mācītājs, tēvs Viktors Teplovs. Lai gan ledus draudīgi plaisāja un bija neierasti auksti, vīrieši un sievietes cits aiz cita iegremdējās ūdenī.

Svētais Jānis Kristītājs kristīja Dieva Dēlu Jordānas upē, un kristieši tic, ka šajā dienā un

stundā tiek svētīts viss ūdens uz zemes. Taču garie tēvi brīdina: iegremdējoties šajā ūdenī, smeļot to līdznešanai, atcerieties — tā nav ne izklaide, ne sena tautas paraža, tā ir pieskaršanās svēttamam.

«Rēzeknes Vēstis»

DAUGAVPILS

Suņi iekaroja bērnu un pieaugušo sirdis

Daugavpils olimpiskajā centrā divas dienas notika dzīvnieku mīļotāju svētki. Izstādi «Zooekspo Latgale 2014» apmeklēja tūkstošiem cilvēku.

Izstādes četrkājainie dalībnieki varēja sacensties ar Holivudas zvaigznēm gan prestižās skatēs iegūto balvu skaita, gan uzmanības un saņemto komplimentu skaita ziņā.

Lielu un mazi četrkājainie draugi īpašu prieku sagādāja bērniem. Visi saimnieki laipni atļāva noglaudīt savus mīļus un fotografēties kopā ar viņiem.

Suņu ringā viss ir nopietni, — stingra žūrija uzmanīgi vērtē visus izstādes parametrus un pieņem lēmumu. Pirms demonstrēšanas suņi uztraucas ne mazāk kā saimnieki, jo visapkārt ir tik daudz cienīgu konkurentu. Lai sagatavotos izešanai ringā, ir vajadzīgas ne tikai dažas stundas, — ja šķirnes suns piedalās izstādē, visa tā dzīve pakļauta īpašam režīmam.

Kopā sacentās 1200 suņi (155 šķirnes) no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Krievijas, Somijas, Baltkrievijas un Polijas. Daudziem izstāde Daugavpilī bija pirmais solis karjerā.

Liāna Krasovska iepazīstināja ar savu gadu veco mīluli Prošu. Jorkšīras terjers ieguva pirmo vietu nominācijā «Labākais savas šķirnes pārstāvis». Šķirnes suņa Prošas vārds ir daudz garāks un sastāv no vairākiem vārdiem, kā jau šādos gadījumos ierasts, bet saimnieki, protams, savus mīļus sauc isāk un sirsnīgāk.

Pirms 20 gadiem Daugavpilī dzīvoja

● Žūrijas locekļi ringā apskata samojedus.

Viktoria Golovčenko. Tagad viņa bija atbraukusi no Liepājas ar «dekoratīvajiem aitu suņiem», — tā viņa dēvē savējos. Viktorijas ģimenē suni Gariku sauc par Drošsirdi, jo viņš ir ļoti drosmīgs un, lai arī augumā mazs, ne no kā nebaidās.

Daugavpils iedzīvotāja Olga ieradās uz izstādi, lai parādītu pilsētā vienīgo iru terjeru. Džesika piedalījās konkursā un ieguva kausu par labāko tēpu.

Ar zelta retriveru Ārciju karnevālā piedalījās Irina. Viņa pastāstīja, ka viņas suns ir tik labsirdīgs, ka viņa aicina uz nodarbībām ar bērniem. Šādu komunikācijas veidu sauc par kanisterapiju. Ārcijs izstādē piedalījās Soču ziemas olimpiskajām spēlēm veltītā tēpā.

Par istu tēpu konkursa zvaigzni kļuva Sibīrijas haskijs Faraons, kurš bija iegērbts pirāta tēpā. Arī viņa saimnieca Natālija bija atbilstoši tēpusies.

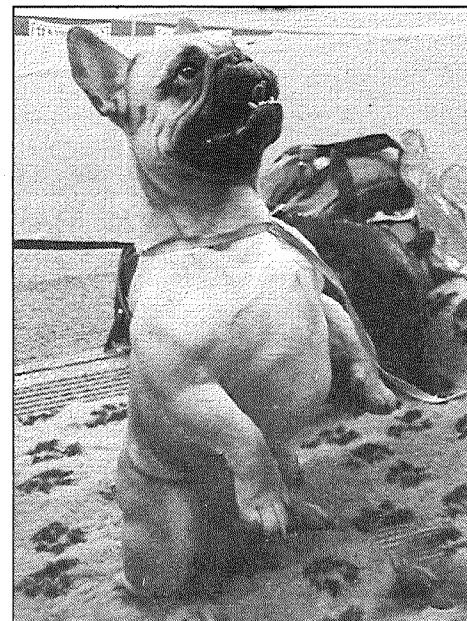
● Haskijs Faraons kļuva par istu zvaigzni.

Bērni labprāt piedalījās jautrajās stafetēs kopā ar suņiem, kuri glābj cilvēkus ūdenī. Instruktori pastāstīja, ka labradori un ņūfaundlendi glābj dzīvības, kāds ekipējums ir vajadzīgs, lai suni varētu laist ūdenī. Notika robežsargu paraugdemonstrējumi. Madonas bērnu un jauniešu centra pārstāvji pastāstīja par hendlera (cilvēks, kas izved suni ringā) profesiju.

Visi apmeklētāji, kuri vēlējas uzzināt par kādu suņu šķirni, varēja saņemt izsmeļošas konsultācijas, ko sniedza suņu īpašnieki, konsultēties ar speciālistiem barošanas un kopšanas jautājumos. Izstādē daudzas ģimenes sāka domāt par četrkājainā drauga iegādi.

«Latgales Laiks»

● Franču buldogs Mačo no Igaunijas.

Turpmāk mājoklis būs jāpamet varmākam, nevis viņa upuriem

Turpmāk mājoklis būs jāpamet varmākam, nevis viņa upuriem, paredz grozījumi Civilprocesa likumā, kurus galīgajā lasījumā atbalstīja Saeimas Juridiskā komisija. Šos pagaidu aizsardzības līdzekļus varēs piemērot tiesa pēc pieteikuma saņemšanas par pagaidu aizsardzību. To varēs iesniegt arī ar policijas starpniecību.

Grozījumi Civilprocesa likumā paredz jaunu iespēju ar civilprocesa likumiem aizsargāt personu pret vardarbību, un ar tiem tiek būtiski mainīta attieksme gan pret vardarbības upuriem, gan vardarbības veicējiem. Grozījumi papildina Civilprocesa likumu ar jaunu nodaļu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Ieviešot vienotu mehānismu, personas personiskās tiesības – tiesības uz dzīvību, brīvību, personas neaizskaramību, veselību, dzimumneizskaramību, privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību – būs iespējams aizsargāt ar pagaidu civiltiesiskiem līdzekļiem.

Grozījumi par personisko tiesību aizsardzības līdzekļiem paredz noteikt pienākumu vardarbīgajai personai atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo cietusi persona, un aizliegumu tajā atgriezties un uzturēties, kā arī aizliegumu uzturēties noteiktās vietās un noteiktā attālumā no

cietušā mājokļa. Paredzēts arī, ka personai varēs noteikt aizliegumu satikties un sazināties ar cietušo, izmantot viņa personas datus, uzturēt fizisku vai vizuālu saskari, kā arī ar citu personu palīdzību organizēt tikšanos vai jebkādu sazināšanos ar vardarbības upuri.

Līdzīgs regulējums pastāv vairākās citās Eiropas un pasaules valstīs – cietušajām personām ir iespēja vērsties tiesā un lūgt noteikt ierobežojumus vardarbīgajai personai. Pašlaik Latvijā, lai pārtrauktu vardarbību, cietušajam ir jāvērsas ar iesniegumu policijā, un ierobežojumus aizdomās turētajam vai apsūdzētajam var noteikt kā drošības līdzekli kriminālprocesa ietvaros. Cietusi persona subjektīvās attieksmes dēļ pret varmāku nereti nevēlas, lai tiktu sākts kriminālprocess, vai mēdz atsaukt savu iesniegumu, norādījuši likumprojekta autori.

Pagaidu aizsardzību varēs piemērot dažādos gadījumos

Tāpat grozījumi nosaka plašu vardarbības definīciju, ar to saprotot jebkādu fizisku, seksuālu, psiholoģisku vai ekonomisku vardarbību, kas notiek starp bijušajiem vai esošajiem laulātajiem vai citām savstarpēji saistītām personām neatkarīgi no tā, vai aizskārējs dzīvo vai ir dzīvojis vienā mājsaimniecībā ar aizskarto personu. Pagaidu aizsardzību

varēs piemērot arī gadījumos, ja pret personu vērstā vardarbīga kontrole – tāda darbība vai darbību kopums, kas ietver aizskaršanu, seksuālu piespiešanu, draudus, pazemošanu, iebiedēšanu vai citas vardarbīgas darbības, kuru mērķis ir kaitēt, sodīt vai iebiedēt aizskarto personu.

Likumprojekts nosaka, kādos gadījumos personisko tiesību aizsardzības nodrošināšana būs iespējama, tostarp prasībās par laulības neesamību vai šķiršanu, prasījumos personisku aizskārumu dēļ, arī prasībās par uzturēšanas līdzekļu piedziņu.

Tiesa jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību skatīs slēgtā sēdē

Ja pieteikums iesniegts ar policijas starpniecību un ja kavēšanās var radīt būtisku prasītāja tiesību aizskārumu, tiesai vai tiesnesim jautājums par pagaidu aizsardzību būs jāpieņem ne vēlāk kā nākamajā darb dienā pēc pieteikuma saņemšanas. Pārējos gadījumos lēmums būs jāpieņem 20 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas.

Plānots, ka tiesas nolēmumu izpildi par personisko tiesību aizsardzības nodrošināšanu kontrolēs Valsts policija.

Likumprojekts paredz, ka jaunā kārtība stāsies spēkā 31. martā. Par grozījumiem Civilprocesa likumā trešajā galīgajā lasījumā vēl jālemj Saeimai.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Par automašīnu apzagšanu aizturēts meklēšanā esošs vīrietis

Veicot operatīvo darbu, policija aizturēja rūdītu zagli, kurš, sākot no pērnā gada beigām, Daugavpilī apzaga vismaz 23 automašīnas. Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, minētā persona atradās meklēšanā par citu noziegumu izdarīšanu.

Kā tika ziņots iepriekš, Daugavpilī bija reģistrēts ievērojams apzagto automašīnu skaita pieaugums. Publiskota arī informācija par aizturēto personu grupu, kas, visticamāk, apzaguši automašīnas gan Daugavpilī, gan Krāslavā. Neskatoties uz to, policisti turpināja intensīvu darbu, jo automašīnu apzagšana Daugavpilī, lai arī mazākos apjomos, tomēr turpinājās.

Operatīvo meklēšanas pasākumu rezultātā policisti aizturēja kādu 1983. gadā dzimušu vīrieti, kuru tur aizdomās par vismaz 23 automašīnu apzagšanu Daugavpilī. Garnadza uzmanību vienmēr pievērsa autosalonos atstātās somas, kuras viņš dabūja, izsitot logu stiklus. No somām viņš ņēma tikai skaidru naudu, bet kredītkartes un dokumentus izmeta. Daudzas nozagtās somas vēlāk tika atrastas.

Zināms, ka aizturētais pērnā gada rudenī atbrīvojās no ieslodzījuma, bet jau decembrī atkal tika izsludināts meklēšanā par citu mantiska rakstura noziegumu izdarīšanu. Viņam piemērots apcietinājums, policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu.

Apcietināts aizdomās par naudas izspiešanu

Valsts policijas (VP) Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes darbinieki pēc vairākus mēnešus ilgas meklēšanas par izspiešanu pagājušajā nedēļā aizturēja un apcietināja iepriekš vairākkārt tiesāto 1960. gadā dzimušo Raiti Kononovu, kas ir spīlīga persona kriminālajās aprindās.

67075364 vai 67075366 (anonimitāte garantēta).

Policijas pārstāvis atgādina, ka 2003. gadā Kononovs notiesāts uz septiņiem gadiem par ieroču nelegālu iegādāšanos un glabāšanu. Tiesa atzina, ka viņš iegādājies un realizējis ieroci, ar kuru 2001. gada jūnijā tika nogalināts Valsts ieņēmumu dienesta Ludzas rajona nodaļas priekšnieks Vjačeslavs Liscovs.

Kā informē VP sabiedrisko attiecību nodaļas vecākais speciālists Dairis Anučins, izmeklēšanas gaitā noskaidrots, ka aizturētais, piedraudot ar vardarbību, izspiedis no kādas personas 10 tūkstošus eiro. Pret Kononovu ierosināts kriminālprocess par izspiešanu. Policija turpina izmeklēšanu un lūdz atsaukties personas, kuras varētu būt cietušas no aizturētā noziedzīgajām darbībām vai kuru rīcībā ir kāda izmeklēšanai noderīga informācija, zvanot pa tālruņiem

Savukārt pērn Latgales apgabaltiesa R.Kononovam piesprieda naudas sodu 142 minimālo mēnešalgu jeb 42 401 eiro apmērā par neatļautām darbībām ar muižošanu pakļautajām precēm. Tiesa atzina, ka apsūdzētais, darbojoties personu grupā, organizējis nelegālu spirta uzglabāšanu un gatavošanu realizācijai. Kopējais nelegāla spirta apjoms bijis vairāk nekā 31 tonna. Augstākās tiesas Krimināllietu departaments Latgales apgabaltiesas spriedumu atstāja negrozītu.

Piešķir līdzekļus pārrobežu informācijas apmaiņai par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem

Pagājušajā nedēļā Ministru kabinets izdeva rīkojumu «Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem», informē Iekšlietu ministrijas Administratīvā departamenta sabiedrisko attiecību un organizatoriskā darba nodaļas vadītāja Gunta Skrebele.

šinātu Eiropas Direktīvas, ar ko veicina pārrobežu informācijas apmaiņu par ceļu satiksmes drošības noteikumu pārkāpumiem, prasību ieviešanu un pārrobežu informācijas apmaiņu par satiksmes noteikumu pārkāpumiem ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm.

Līdz ar to, lai nodrošinātu administratīvo pārkāpumu lietvedību atbilstoši jaunajiem grozījumiem normatīvajos aktos, Iekšlietu ministrijai 2014. gadā nepieciešami šie papildu finanšu līdzekļi. Par tiem jāveic Valsts policijas īpašumā esošo tehnisko līdzekļu programmatūras pielāgošana jaunajām prasībām — informācijas sagatavošanai un nosūtīšanai visām ES dalībvalstīm to oficiālajās valodās; datu saņemšanai un apstrādei no ES dalībvalstīm; vairāku protokolu — lēmumu sastādīšanai par vienu notikumu.

Finansējumu 157 171 eiro apmērā saņems Iekšlietu ministrijas informācijas centrs, bet Valsts policija — 43 000 eiro izdevumu segšanai, kas saistīti ar pārrobežu informācijas apmaiņu par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem.

Atgādinām, ka 2013. gada decembrī stājās spēkā grozījumi Ceļu satiksmes likumā, lai nodro-

VID atrada lielu daudzumu kontrabandas cigarešu

● Izņemtās cigaretes «Winston Blue».

Valsts ieņēmumu dienests (VID) 5. februārī novērsa kārtējo mēģinājumu ievest Latvijā vairāk nekā 403 tūkstošus kontrabandas cigarešu, ziņo VID sabiedrisko attiecību daļas galvenā speciāliste Evita Teica-Mamaja.

VID muitas amatpersonas, veicot muitas kontroles pasākumus uz Latvijas — Baltkrievijas robe-

žas, novērsa mēģinājumu nelegāli ievest 403 600 cigaretes ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa markām. Cigaretes atradās slēptuvē automašīnas piekabes grīdā.

5. februārī Pāternieku muitas kontroles punktā, veicot Latvijā iebraucošās kravas automašīnas kontroli, tika atklāts, ka transportlīdzekļa piekabes (saldētavas) grīdā ir izveidota slēptuve ar lūkām, kurās atradās cigaretes

«Winston Blue».

Tajā pašā dienā lietas materiāli nodoti VID Muitas kriminālparvaldei kriminālprocesa uzsākšanai. Kriminālprocess uzsākts pēc Krimināllikuma 190. panta 3. daļas par kontrabandu lielā apmērā. Iespējamais sods — brīvības atņemšana uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība "Vilāni" pērk pienu no ražotājiem un aicina pievienoties jaunus piena piegādātājus. Piena samaksa ir konkurētspējīga un samaksu veicam regulāri 2 reizes mēnesī. Esam ļoti ļoļāli un pozitīvi ar klientiem. Kontakt tālruni: 64662543; mob. 29489812.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunos, aitas, zirgus, cūkas. Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA "Pūres dārzi" ceturtdien, 13. februāri, Preiļu tirgū aicina iegādāties ĀBOLUS. Informācija pa tālruni 29249450.

Pastāvīgam, labi apmaksātam darbam vajadzīgi GUĻBŪVJU MEISTARI ar pieredzi. Ir dzīvojamā platība. Tālr. 26810233.

SIA Lauku Miesnieks iepērk mājlopus. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20207132.

Pārdod

malķu sagrieztu blūķišos. Alksnis un bērzs ar piegādi. Tālr. 26514002; BMW E46 (2001. g. izl., 2,2, gāze/benzīns, universāls, mehāniskā ĀK, TA līdz 10.2014., ādas salons, EUR 4200). T.25302752; FORD MONDEO (1997. g. izl., 1,8, hečbeks, TA līdz 12.2014.). T.29457050; FORD SCORPIO (2,9i, 1994. g. izl., ziemas

riepas, TA, mūzika, labā stāvoklī, EUR 800). T.27549542; LAND ROVER DISCOVERY (2,5 TDI, 2000. g. izl., 4x4, džīps bez problēmām, EUR 3500). T.28811127; MATIZ (08.2000. g. izl., benzīns, zilā met., krāsā, 5-durvju, TA līdz 08.01.2015., ekonomisks, Ls 500). T.64635360; MAZDA PREMACY (2000. g. izl., 1,8, TA, el. logi, signalizācija, piekabes āķis, mainīta eļļa, siksnas, EUR 1750). T.29480463.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk liellopus, aitas, jaunos, zirgus. Svāri. Samaksa tūlītēja. Tālr. 28761515.

Pārdod: SAUSU, SKALDĪTU BĒRZA MALĶU ar piegādi Preiļos un tuvākajā apkārtņē. Tālr. 29737798.

ZIRGA gadā, pirms divpadsmit gadiem

2002. gada februāris

✓ Preiļu rajona iedzīvotāji «Novadniekā» rīkotajā aptaujā «Gada cilvēks 2001» par gada cilvēku atzina toreizējo Valsts prezidenti Vairu Viķi-Freibergu. Apiecinājuma rakstu par šī titula piešķiršanu prezidentei pasniedza «Novadniekā» redaktore Tamāra Elste, piedaloties prezidentes rīkotajā konferencē žurnālistiem Rīgas pilī. Valsts prezidente bija dziļi aizkustināta par Preiļu rajona iedzīvotāju viņai veltīto uzticību. Jūs visi man esat tuvi un dārgi, un es milu jūs visus, — miļie, labie Latgales cilvēki, teica Vaira Viķe-Freiberga.

✓ Preiļu rajona vakarskola pārcēlās uz plašākam telpām. Līdz tam tā darbojās ēkas pirmajā stāvā Preiļos, Celtnieku ielā 2, bet pēc pārcelšanās — tās pašas ēkas otrajā stāvā. Audzēkņu skaits aizvien palielinājās, un 2001./2002. mācību gadā skola mācījās 170 audzēkņi.

✓ Livāņu novadā viesojās labklājības ministrs Andrejs Požarnovs. Viņš solīja sakārtot parbalstu sistēmu vecākiem par bērniem, solīja Livāņiem palīdzēt saglabāt slimnici, pārrunāja jautājumus par narkotiku apkarošanu un bezdarbu. Narkomānija un bezdarbs, — tās ir lietas, ko ne šim ministram, ne viņa pēctiekiem nav izdevies uzveikt.

✓ Latvijas vecākā iedzīvotāja Ksenija Kozlovskā nosvinēja 111. dzimšanas dienu. Viņai bija septiņi bērni, 29 mazbērni, 55 mazmazbērni, 10 mazmazmazbērni.

✓ Februāra pirmajās dienās pie Jelgavas tika pamanīti pirmie ciruļi.

✓ Latvijas Uzņēmumu reģistrā bija reģistrēta 51 politiskā organizācija (partija) vai apvienība.

✓ Sākās un gadiem ilgi turpinājās cīņa par Livāņu slimnīcas izdzīvošanu. Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūra bija sagatavojusi projektu par veselības aprūpes cenām un ap-

maksas nosacījumiem. Šajā projektā Livāņu slimnīca bija iekļauta veselības un sociālās aprūpes centru grupā, kurai atvēlētais finansējums neļāva domāt par minimālu medicīniskās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanas iespēju. Livāņu novada dome sagatavoja un attiecīgajām instancēm nosūtīja vēstuli ar protestu.

✓ Gadu mijā milzīgā apjomā uzkrūtais sniegs februāri strauji izkusa, radot plūdus upēs. Dubņa pie Rožupes sasniedza Daugavas platumu. Pat vecie iedzīvotāji teica, ka neatceras tik plašus plūdus ziemas vidū. Arī lietūs sekmeņa plūdu apjomu. Daugava nespēja uzņemt tik lielas ūdens masas, jo tajā vēl nebija izgājis ledus, tāpēc Dubnā un citās upēs ūdens caurtece bija lēna.

✓ Latvijā vēl pastāvēja obligātais militārais dienests. Katrs jauniešs, kurš sasniedza 16 gadu vecumu, tika reģistrēts, ņemot viņu militārā dienesta uzskaitē.

Pastāvēja tāda iestāde kā Valsts militārā dienesta pārvaldes reģiona nodaļa, kuras darbinieki organizēja darbu ar jauniesaucajamiem. Preiļu rajonā 2001. gadā bija jāreģistrē 600 zēni, kuri bija dzimuši 1985. un 1986. gadā. Lai atvieglotu formalitāšu kārtošanu, militārā dienesta iestāde bija organizējusi zēnu ņemšanu uzskaitē uz vietas Preiļu Valsts ģimnāzijā. Zēniem bija jāaizpilda aptaujas anketas, atbildot apmēram uz 90 jautājumiem par sevi un par ģimeni, viņu veselības stāvokli pārbaudīja ārste, kas viņus izklāstēja, aplūkoja un noteica, vai nav plakanā pēda.

✓ 19. februāri Ministru kabinets pieņēma noteikumus par Preiļu rajona Vārkavas novada izveidošanu, apvienojot Rožkalnu un Upmalas pagastus. Preiļu rajonā tas bija trešais novads.

✓ «Novadnieks» vairākkārt rakstīja par Dubņas tiltu sliktu stāvokli. Gan Rožupē, gan Livānos tilti pāri Dubnai lielās slo-

dzes dēļ bija ar izdrupušu segumu, ar caurumiem. Livāņu tiltā atjaunošanai jau bija izstrādāts projekts, vajadzēja līdzekļus tā renovācijai. Aizvien sliktāki kļuva arī Latvijas autoceļi.

✓ Arī 2001. gads bija ziemas olimpisko spēļu gads. Tās notika Soltleiksitijā. Spēļu talismani bija zaķene Poudere, koijots Kopers un lācis Kouls. Hokejā latviešu vīriešu izlase ierindojās devītajā vietā, bobslejisti Sandis Prūsis/Mārcis Rullis/Jānis Silarājs/Jānis Ozols ieguva septīto vietu, kamanīņu sportā — Anna Orlova — devītā vietā, Ilutai Gailei — desmitā vietā, Sandrim Bērziņam/Ivaram Dreimanim — desmitā vietā. Pārējos ziemas sporta veidos iegūtie rezultāti bija zemāki. Latvija neieguva nevienu medaļu. Visvairāk medaļu — 35 — ieguva Vācija, ASV — 33, Norvēģija — 22 medaļas.

Sagatavoja L.Rancāne
Izmantots 2002. gada «Novadnieka» komplekts

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

No 12. līdz 14. februārim **augošs** Mēness. II Mēness fāze. No 15. līdz 18. februārim **pilnmēness**. III Mēness fāze. 12., 13. un 14. februāri Mēness atradies Lauvas zīmē. 15. un 16. februāri — Jauņavas zīmē, 17. un 18. februāri — Svaru zīmē.

12. februāris ir 14. Mēness diena, 13. februāris — 15. Mēness diena, utt.

12. februāris — čika laiks 12.20 — 21.15.

13., 14., 15., 16., 17. februāris — istais laiks matu kopšanai, griešanai — lai tie ātrāk augtu, būtu veselīgi un frizūra saglabātu formu.

14. februāris — no plkst. 19.30 līdz 15. februāra plkst. 08.30 vēlama atsodze, lietojot tikai ūdeni vai nesaldinātu zāļu tēju, bet 12 stundas pirms un pēc šī laika — viegli sagremojamu, lietu ēdienu.

15. februāris — jāvairās no alkohola lietošanas — šajā dienā tas kaitē vairāk, var radīt problēmas.

16. februāris — īpaši veiksmīga diena tiem, kuri ļauj un ļaujjas, ticot — viss notiek istajā laikā un vietā. Novērtēsim laipnību, dāvanas, uzslavas. Laba diena, lai mierīgi atrisinātu strīdus, lūgtu piedošanu.

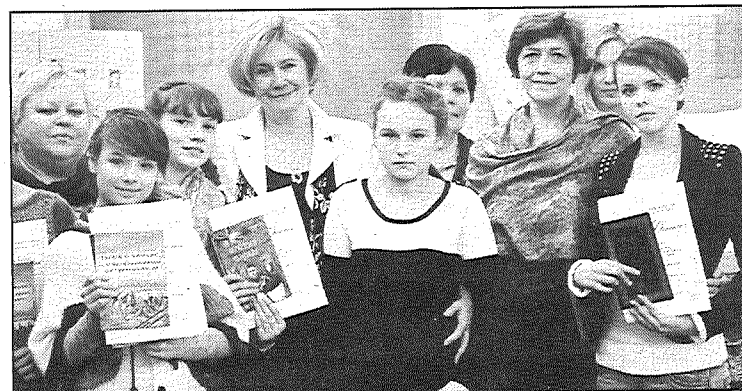
17. februāris — čika laiks 07.00 — 20.30.

18. februāris — ieteicams viegli sagremojams ēdiens, organismam grūti tikt galā ar treknu, asu maltīti. Diena piemērota skaistumkopšanai, ādas tīrīšanai, sejas maskām, manikīram.

Deviņas godalgotas vietas konkursā «Tatjanas diena»

Šogad konkurss «Tatjanas diena» atzīmēja savu nelielo 15 gadu jubileju, un konkursa tēma bija «Krievu kultūras zelta gadsimts». 19. gadsimts — tas ir krievu kultūras pacēluma laiks, kad krievu klasiku darbi papildīja pasaules bagātību krātuvi, tas ir krievu kultūras «zelta laikmets». Šī gadsimta spožākie autori un mūziķi bija A.Puškins, M.Ļermontovs, N.Gogolis, I.Krilovs, N.Rimskis — Korsakovs, M.Musorgskis, M.Glinka, K.Bruļovs. Ar panākumiem konkursā piedalījās Preiļu 2. vidusskolas skolēni. Arī šogad konkursa tēmas darba formu skolēni bija izvēlējušies par tradicionālajām «Tatjanas dienu» tēmām, saistot tos ar kāda krievu mākslinieka personību un daiļradi. Mūsu skola šinī gadā piedalījās izpildītāju, pētnieciskajā, teātra, vizuālās mākslas, kaligrāfijas un lugu konkursos. Šis gads bija ļoti rezultatīvs, jo ieguvām deviņas godalgotas vietas.

Teātra konkursā divi kolektīvi — «Miniatūru teātris» un «Pereženka» kļuva par laureātiem. Pētnieciskajā konkursa nominācijā «Mans ciltskoks» godalgu

Preiļu 2. vidusskolas skolēni un skolotāji ar konkursā «Tatjanas diena» saņemtajām balvām.

par otro vietu saņēma Jūlija Nazarova no 7. klases, nominācijā «Ģimenes relikvija» — otro vietu Anželika Litavnieka no 7. klases un Žanete Litavnieka no 6. klases, Darina Luriņa no 6. klases — trešo vietu, bet Ksenija Zabalujeva no 6. klases kļuva par laureāti.

Nominācijā «Krievu likteņi Latvijā» Viktorijai Zabalujevai no 12. klases un Diānai Nikiforovai no 10. klases piešķirtas otrās vietas.

Šogad savus spēkus teātra konkursā izmēģināja un aktieru lomā uzstājās arī skolotāji Rimma

Gavriļova, Irina Kovaļenko, Ludmila Martinova. Skolotāji uztraucās nebūt ne mazāk par skolēniem, kas arī spēlēja lugu pēc N.Gogoļa motīviem.

Skolēniem sagatavoties konkursam palīdzēja skolotāji Nataļja Kondratjeva, Larisa Arestova, Inna Zenovjeva, Ludmila Osetrova. Paldies arī skolēnu vecākiem par atsaucību, sapratni un skolas direktorai Nadeždei Hļeņņikovai par atbalstu.

L. Arestova,
Preiļu 2. vidusskolas
valodas katedras vadītāja